

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 4. 27 Lutego 1919 r.

TREŚĆ:

Do Pana

JĘDRZEJA MORACZEWSKIEGO,

Prezydenta Ministrów.

Przychylając się do przedstawionej mi przez Pana prośby o dymisję i uznając słuszność przytoczonych w niej motywów, zwalniam Pana z urzędu Prezydenta Ministrów wraz z całym gabinetem. Wyrażam zarówno Panu, jak i wszystkim ustępującym Ministrom pełne uznanie za ofiarną pracę w przełomowej chwili ustwalenia podstaw Rzeczypospolitej.

Jednocześnie mianuję Prezydentem Ministrów p. Ignacego Paderewskiego, któremu zechce Pan przekazać czynności urzędowe.

Warszawa, dnia 16 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
J. Moraczewski

(„Monitor Polski" № 13 z dn. 17-I. 1919 r.).

Do Pana

IGNACEGO PADEREWSKIEGO

w Warszawie.

Mianuję Pana Prezydentem Ministrów Rzeczypospolitej Polsklej i powierzam Panu kierownictwo spraw zewnętrznych.

Jednocześnie na wniosek Pana powołuję na urzedy:

Ministra Spraw Wewnętrznych—p. Stanisława Wojciechowskiego.
Ministra Sprawiedliwości—p. Leona Supińskiego.
Ministra Przemysłu i Handlu—p. Kazimierza Hącię.
Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych—p. Stanisława Janickiego.
Ministra Pracy i Opiek Społecznej—p. Jerzego Iwanowskiego.
Ministra Poczt i Telegrafów—p. Huberta Lindego.
Ministra Kultury i Sztuki—p. Zenona Przesmyckiego.
Ministra Robót Publicznych—p. Józefa Pruchnika.
Kierownika Ministerstwem Komunikacji—p. Juljana Eberhardta.
Ministra Skarbu—p. Józefa Englicha.
Ministra Aprowizacji—p. Antoniego Minkiewicza.
Ministra Zdrowia Publicznego—p. d-ra Tomasza Janiszewskiego.

Kierownictwo Spraw Wojskowych pozostawiam bez zmiany. Reprezentować je będzie pod mojem bezpośredniem zwierzchnictwem p. pułkownik Wroczyński w Radzie Ministrów.

Decyzja co do powołania Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nastąpi później.

Warszawa, dn. 16 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski.

(„Monitor Polski" № 13 z dn. 17-I, 1919 r.).

Do Pana
STANISŁAWA JANICKIEGO
w Warszawie.

Mianuję Pana Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa, dn. 16 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

(„Monitor Polski" № 14 z dn. 18-I. 1919 r.).

DEKRET

w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów.

Art. 1. Nadzór ogólny nad wykonywaniem przepisów o ochronie lasów należy do zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W celu wykonywania ochrony lasów powołane zostają urzędy ochrony lasów pod naczelnem kierownictwem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 2. Urzędy ochrony lasów stanowią:
główny inspektor ochrony lasów,
okręgowi inspektorowie ochrony lasów,
komisarze i podkomisarze ochrony lasów,
urzędnicy pomocniczy i gajowi.

Art. 3. Nadto w celu sprawowania czynności, poniżej w art. 8 wymienionych, wymagających kolegjalnego rozstrzygnięcia, powołane będą komisje ochrony lasów:

a) okręgowe — w miastach, w których urzędują okręgowe komisje ziemskie, oraz

b) główna—przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 4. Główny inspektor kieruje działalnością inspektorów okręgowych i podwładnych im urzędników ochrony lasów i sprawuje nad nimi nadzór techniczny i służbowy. Główny inspektor ochrony lasów uczestniczy w posiedzeniach głównej komisji ochrony lasów, zarządza kancelarją i kieruje biegiem spraw tej komisji.

Art. 5. Okręgowy inspektor ochrony lasów kieruje działalnością urzędników ochrony lasów w swoim okręgu oraz sprawuje nad ich działalnością nadzór techniczny i służbowy. Okręgowy inspektor ochrony lasów prowadzi

kancelarję komisji okręgowej ochrony lasów, uczestniczy w jej posiedzeniach i kieruje biegiem spraw. Do pomocy okręgowy inspektor ochrony lasów ma sobie przydaną potrzebną liczbę komisarzy, podkomisarzy i referentów. Komisarze zastępować mogą inspektora okręgowego ochrony lasów w poszczególnych czynnościach urzędowych.

Art. 6. Komisarz ochrony lasów sprawuje nadzór nad lasami w swoim obwodzie, a nadto do jego obowiązków należy:

1) prowadzenie statystyki leśnej,
2) dozór nad użytkowaniem i odnowieniem lasu,
3) badanie na gruncie spraw, dotyczących lasów ochronnych,
4) sporządzanie protokułów, stosownie do przepisów ustawy o ochronie lasów,
5) sporządzanie planów gospodarczych i kosztorysów,
6) popieranie produkcji nasion i sadzonek,
7) zachęcanie drobnych właścicieli ziemskich do zakładania szkółek leśnych,
8) udzielanie informacji i porad techniczno-leśnych.

Art. 7. Do pomocy komisarz ochrony lasów ma sobie przydaną potrzebną liczbę podkomisarzy, którzy zastępować go mogą we wszystkich czynnościach urzędowych.

Art. 8. Do zakresu działania komisji okręgowej ochrony lasów należą sprawy następujące:

1) decyzje w przedmiocie uznania lasów za ochronne lub wodoochronne;
2) udzielanie pozwoleń na wyrąb w razach nieodzownych konieczności na terytorjum lasu zamkniętego dla użytkowania;
3) wydawanie decyzji w sprawach zmiany użytkowania leśnego;
4) wstrzymywanie i zmienianie zarządzeń właścicieli lasów, tyczących się pustoszącego cięcia lasów;
5) wydawanie pozwoleń na pasanie bydła w młodnikach, które nie dosięgły ustanowionego wieku lub wzrostu;
6) rozpoznawanie planów gospodarstwa leśnego w lasach, obciążonych służebnościami włościańskiemi i zatwierdzanie planów gospodarstwa leśnego w lasach nieobciążonych służebnościami;
7) ustanawianie i wyznaczanie właścicielom lasów terminu do ręcznego odnawiania dokonanych wbrew ustawom wyrębów lub karczunku oraz zatwierdzanie kosztorysów upraw, nakazanych przez urzędy ochrony lasów;
8) dokonywanie podziału czynności między podwładnemi organami oraz udzielanie im pełnomocnictw wykonawczych;
9) rozpatrywanie zażaleń na czynności podległych im urzędów ochrony lasów, oraz
10) wszelkie decyzje i sprawy, jakie będą z mocy ustawy lub rozporządzenia komisjom ochrony lasów przekazane.

Art. 9. Komisję okręgową ochrony lasów stanowią:

a) prezes komisji okręgowej ziemskiej, jako przewodniczący,
b) okręgowy inspektor ochrony lasów,
c) potrzebna liczba radców, mianowanych z pośród osób, posiadających wyższe wykształcenie leśne oraz dostateczną znajomość prawa;
d) potrzebna liczba członków zaproszonych na przeciąg 3 lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na przedstawienie zawodowych or-

ganizacji lub instytucji leśnych albo rolniczych, a wśród nich połowa przedstawicieli drobnej własności ziemskiej;

e) delegowany do udziału komisji prawnik z pośród stałych członków prawników miejscowej komisji ziemskiej okręgowej lub w braku tych osób z pośród sędziów miejscowego sądu okręgowego.

Art. 10. Jeżeli prezes komisji ziemskiej okręgowej nie może przybyć na posiedzenie, zastępuje go okręgowy inspektor ochrony lasów.

Radca komisji jest pomocnikiem i zastępcą inspektora ochrony lasów we wszystkich jego czynnościach urzędowych.

Art. 11. Dla prawomocności decyzji komisji niezbędną jest obecność 3 osób, a mianowicie:

1) przewodniczącego lub jego zastępcy;

2) okręgowego inspektora ochrony lasów lub radcy komisji — leśnika;

3) jednego przedstawiciela organizacji zawodowych lub instytucji leśnych.

Art. 12. Instytucje (organizacje) powołane do przedstawienia kandydatów oraz ich liczbę ustala Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych — co trzy lata.

Z pomiędzy przedstawionych kandydatów Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zaprasza połowę na członków komisji, a pozostałych na ich zastępców.

Członkowie komisji, zaproszeni przez ministra stosownie do niniejszego artykułu, powołani będą na posiedzenia kolejno po dwóch na każde posiedzenie. Członkowie komisji, wezwani na posiedzenie, winni stawić się w oznaczonym terminie lub usprawiedliwić swoją nieobecność wobec przewodniczącego komisji zawczasu, aby dać możność powołania następnego z kolei członka lub zastępcy.

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo pociąga za sobą nałożenie przez przewodniczącego komisji kary pieniężnej do stu marek. Ponadto członek komisji, nie przybywający na posiedzenie komisji poraz trzeci, będzie wykreślony z listy członków komisji.

Art. 13. W razie niemożności przybycia na posiedzenie komisji, okręgowy inspektor ochrony lasów może delegować jednego z podwładnych sobie komisarzy ochrony lasów. Delegowany komisarz uczestniczy w posiedzeniu z prawem głosu.

Art. 14. Na posiedzenia komisji powołani będą komisarze ochrony lasów w celu dawania potrzebnych wyjaśnień i referowania spraw przez siebie prowadzonych: będą oni mieli jedynie głos doradczy.

Komisja może powołać na posiedzenie biegłych z głosem doradczym.

Art. 15. Główna komisja ochrony lasów rozstrzyga w drugiej instancji sprawy, przychodzące pod jej rozpoznawanie wskutek odwołania się stron od decyzji okręgowej komisji ochrony lasów lub w drodze art. 34 przepisów niniejszych, rozpoznaje sprawy, oddane sobie do zdecydowania lub zaopinjowania przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz zatwierdza przedstawione sobie przez okręgowe komisje ochrony lasów plany gospogarcze w lasach, obciążonych służebnościami.

Art. 16. Główną komisję ochrony lasów przy Ministerstwie Rolnictwa Dóbr Państwowych stanowią:

a) Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jako przewodniczący;

b) wiceprezes głównej komisji ziemskiej, jako zastępca przewodniczącego;
c) główny inspektor ochrony lasów;
d) naczelnik wydziału ochrony lasów w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
e) potrzebna liczba radców, mianowanych z pośród osób, posiadających wyższe wykształcenie leśnicze i dostateczną znajomość prawa lub zamiast nich stałych członków głównej komisji ziemskiej—prawników, delegowanych do głównej komisji ochrony lasów;
f) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg 3 lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na przedstawienie organizacji lub instytucji zawodowych leśnych albo rolnych, a wśród nich połowa przedstawicieli drobnej własności ziemskiej.

Art. 17. W przedmiocie powołania do udziału w głównej komisji ochrony lasów i uczestniczenia w jej posiedzeniach przedstawicieli organizacj-zawodowych ma zastosowanie art. 12 przepisów niniejszych.

Art. 18. Dla prawomocności decyzji głównej komisji ochrony lasów potrzebna jest obecność przynajmniej 5 osób w tej liczbie przewodniczącego, głównego inspektora ochrony lasów lub jego zastępcy, oraz dwóch przedstawicieli organizacji zawodowych.

W razie nieobecności przewodniczącego zastępuje go główny inspektor ochrony lasów. Głównego inspektora ochrony lasów może zastępować z upoważnienia ministra inny urzędnik ministerstwa.

W sprawach, mających znaczenie prawne, konieczna jest obecność członka komisji—prawnika.

Art. 19. Główna komisja ochrony lasów może wzywać na posiedzenia urzędników ochrony lasów oraz biegłych w celu wysłuchania ich wyjaśnień. Wezwani nie mają prawa głosu w komisji.

Art. 20. Wszystkich urzędników ochrony lasów oraz radców ochrony lasów z wyjątkiem kancelistów i służby niższej mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych; kancelistów i służbę mianują inspektorowie ochrony lasów, każdy w swoim okręgu.

Art. 21. Zakres działania urzędów ochrony lasów obejmuje sprawy, dotyczące lasów, znajdujących się w ich okręgach.

Art. 22. Podania, zażalenia i skargi składać można w urzędach ochrony lasów na piśmie lub ustnie. W razie ustnego zgłoszenia urzędnik, któremu podanie, zażalenie lub skargę zgłoszono, sporządza protokół, który podpisuje zgłaszający lub, jeśli ten jest niepiśmienny, inna osoba przy sporządzeniu protokułu obecna.

Art. 23. Urzędy ochrony lasów mogą podejmować wykonywanie wszelkich czynności techniczno-leśnych, dotyczących zarówno urządzenia jak i odnawiania i pielęgnowania lasów, za opłatą podług taksy, wydawanej przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 24. Plany gospodarstwa leśnego dla lasów ochronnych sporządzać mają państwowe urzędy leśne.

Zasady sporządzenia planu gospodarstwa leśnego wskażą specjalne instrukcje, wydane przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 25. Przy urządzaniu lasów nieuznanych za ochronne, pociągającym za sobą koszt dla właściciela, stosowaną ma być taksa, zatwierdzona przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w razie, jeżeli plany gospodarstwa leśnego sporządzać mają technicy państwowi. Wszelkie uzupełnienia i zmiany, dotyczące instrukcji i taksy, podawane będą do ogólnej wiadomości w dzienniku urzędowym.

Art. 26. Każdy plan gospodarstwa leśnego podlega rejestracji i zatwierdzeniu okręgowej komisji ochrony lasów. Zatwierdzenie nastąpić powinno przed upływem roku, jeżeli decyzja uznania lasu za ochronny zapadła przed 1 marca i nie później jak w następnym roku — jeżeli decyzja ta zapadła po 1 marca. Plan gospodarstwa leśnego ma być przed zatwierdzeniem przedłożony właścicielowi lasu lub jego zarządzającemu, którym służy prawo odwołania się do okręgowej komisji ochrony lasów w ciągu miesiąca od daty okazania planu.

Art. 27. Do składania wniosków o uznanie lasów za ochronne są uprawnieni:

1) urzędy administracji leśnej i policji;
2) władze samorządowe na terytorjum swoich obwodów, oraz
3) każdy zagrożony szkodą.

Art. 28. Wnioski składać należy do właściwego inspektora lasów wprost lub za pośrednictwem miejscowego urzędu leśnego. Uznanie lasu za ochronny oraz decyzje, dotyczące powstrzymania lub zakazu rębów pustoszących, ma poprzedzać zbadanie przez komisarza wszystkich okoliczności sprawy na gruncie.

Art. 29. O terminie mającego się odbyć badania na gruncie właściciel lasu, a w jego nieobecności zarządzający lasem, ma być zawczasu zawiadomiony conajmniej na 7 dni.

Niestawienie się tych osób nie wstrzymuje badania.

Art. 30. Przy każdem badaniu sprawy ma być sporządzony na gruncie protokuł, do którego zapisuje się wszelkie zebrane wiadomości. Odpis protokułu ma być zakomunikowany właścicielowi lasu, jego pełnomocnikowi lub zarządzającemu lasem, poczem bezzwłocznie przesłany do okręgowej komisji ochrony lasów.

Art. 31. Właściciel lasu lub zarządzający ma prawo odwołać się w ciągu miesiąca od daty sporządzenia protokułu do komisji ochrony lasów z zastrzeżeniami przeciw treści protokułu.

Art. 32. Po upływie miesięcznego terminu, wskazanego w art. 26 i 31, o ile nie zaszła potrzeba badania uzupełniającego, przewodniczący komisji ochrony lasów wyznaczy posiedzenie komisji do rozpoznania sprawy.

O terminie posiedzenia otrzyma zawiadomienie właściciel lasu. Właściciel lasu i osoby wymienione w art. 27 mają prawo brać udział w postępowaniu przed urzędami ochrony lasów osobiście lub powierzyć zastępstwo pełnomocnikom na zasadach postępowania w urzędach ziemskich. Wyjaśnienia właściciela lub jego pełnomocnika lub zarządzającego oraz innych osób uczestniczących w sprawie, dawane w toku rozprawy, mają być wciągane do protokułu posiedzenia.

Nieobecność tych osób nie wstrzymuje biegu sprawy.

Art. 33. W każdej sprawie ma zapadać decyzja, szczegółowo uzasadniona, z wyłuszczeniem wszelkich okoliczności. Decyzja ta ma być zakomunikowana właścicielowi lasu w drodze urzędowej.

Art. 34. Decyzje komisji okręgowej zapadają zwykłą większością głosów członków, obecnych na posiedzeniu. Przewodniczący głosuje ostatni i przy równym podziale głosów jego zdanie rozstrzyga.

W protokule zamieszczane być winny oświadczenia tych członków, niezgadzających się z decyzją komisji, którzy tego zażądają.

Jeżeli decyzja zapadła wbrew głosom lub głosowi (jeżeli na posiedzeniu był tylko jeden) technika leśnego, sprawa winna być skierowana do głównej komisji ochrony lasów, która poweźmie decyzję ostateczną.

Art. 35. Wszelkie decyzje w komisji ochrony lasów obowiązują właścicieli od dnia następującego po dniu ogłoszenia decyzji w przepisanym trybie.

Art. 36. Osoby, biorące udział w postępowaniu, mają prawo odwołać się od decyzji komisji okręgowej do głównej komisji ochrony lasów. Zażalenia składane być mają w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu decyzji za pośrednictwem właściwych komisji okręgowych, które są obowiązane w terminie dwutygodniowym, licząc od dnia otrzymania zażalenia, przesłać akta sprawy wraz z wyjaśnieniami.

Art. 37. Decyzje głównej komisji ochrony lasów są ostateczne i zaskarżeniu nie ulegają. Jeżeli Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych nie zgadza się z decyzją głównej komisji ochrony lasów, poddać ją można pod ponowne rozpoznanie połączonych komisji głównej ochrony lasów i ziemskiej z udziałem szefa sekcji lasów w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Jeżeli komisje połączone decyzję zatwierdzą, pozostaje ona w mocy, w przeciwnym razie główna komisja ochrony lasów poweźmie nową decyzję stosownie do opinji komisji połączonej.

W Komisjach połączonych przewodniczy Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub jego zastępca.

Art. 38. Wykonanie decyzji w komisji ochrony lasów należy do inspektora okręgowego ochrony lasów i podwładnych mu urzędów.

Art. 39. Urzędnicy ochrony lasów mają prawo, w celu wykonywania swych czynności, wstępu do lasu w każdym czasie. Właściciele lasów tudzież osoby zawiadujące lub zarządzające lasami nie mogą stawiać przeszkód urzędom ochrony lasów przy pełnieniu przez nich obowiązków służbowych, lecz obowiązani są udzielać wszelkich wiadomości i okazywać żądane współdziałanie.

Przepisy przechodnie.

Art. 40. Czynności nadzorcze byłych rosyjskich urzędników lasów państwowych, policji i komisarzy włościańskich w zakresie ochrony lasów przechodzą na komisarzy ochrony lasów; czynności b. komitetów ochrony lasów i gubernjalnych komisji do spraw włościańskich w tymże zakresie — na komisje okręgowe ochrony lasów; czynności Rady głównozarządzającego rolnictwem i wydziału ziemskiego w zakresie ochrony lasów — na główne komisje ochrony lasów.

Art. 41. Postępowanie, rozpoczęte i niezakończone do dnia objęcia zarządu ochrony lasów przez władze państwowe polskie, będzie zakończone przez te władze polskie stosownie do przepisów niniejszych oraz ustaw i rozporządzeń, jakie będą w tym przedmiocie wydane.

Art. 42. Rozporządzenia wykonawcze oraz szczegółowe instrukcje i przepisy w przedmiocie postępowania w urzędach ochrony lasów wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Dan w Warszawie, d. 16 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Stolarski

(Dziennik Praw № 8 z d. 25 - I. 1919 r. poz. 117).

DEKRET

w przedmiocie sekwestru surowców, półfabrykatów i towarów.

Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami mocen jest drogą rozporządzenia znosić obowiązujące w myśl dekretu z dnia 23 listopada 1918 roku (Dziennik Praw № 17 pozycja 44) sekwestry poszczególnych surowców, półfabrykatów i towarów, podlegających kompetencji Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Dan w Warszawie, dnia 27 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Przemysłu i Handlu:
Hącia

(Dziennik Praw № 10 z dn. 31-I. 1919 r. poz. 124).

DEKRET

w przedmiocie statutu Polskiego Państwowego Banku Rolnego.

I. Nazwa, zadania i prawa.

Art. 1. Polski Państwowy Bank Rolny posiada wszelkie atrybucje osoby prawnej i pozostaje pod zwierzchnictwem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. W pieczęci swej używa godła państwowego z napisem w otoku: „Polski Państwowy Bank Rolny". Główną siedzibą Polskiego Państwowego Banku Rolnego jest miasto stołeczne Warszawa. Oddziały i ajentury Banku mogą być zakładane we wszystkich miejscowościach Państwa Polskiego.

Art. 2. Główne zadanie Polskiego Państwowego Banku Rolnego polega na udzielaniu w gotowiźnie kredytu długoterminowego, amortyzacyjnego i niewypowiedzialnego:

A: 1) rolnikom bezrolnym na kupno gruntów w celu umożliwienia im osiedlenia się na własnym zagonie (art. 10—15);

2) małorolnym w celu powiększenia ich gospodarstw do normy, zapewniającej dostateczne utrzymanie lub zajęcie dla rodziny (art. 10—15).

B: na meljoracje rolne (art. 16—22).

Nadto Bank Rolny może:

a) udzielać pożyczek przejściowych na parcelację i kolonizację dóbr ziemskich oraz na wykonywanie meljoracji (art. 23—26);

b) popierać tworzenie i działalność organizacji parcelacyjnych, kolonizacyjnych i meljoracyjnych (art. 27);

c) nabywać grunta na parcelację i kolonizację oraz przejmować posiadłości ziemskie od niewypłacalnych dłużników (art. 41);

d) spełniać wszelkie inne operacje i czynności niezbędne do osiągnięcia celów Banku, przewidzianych w niniejszym statucie.

Art. 3. Środki Polskiego Państwowego Banku Rolnego stanowią:

1) sumy uzyskane z emisji listów zastawnych Banku (art. 29—40);

2) kapitał zakładowy, otrzymany przy założeniu od Skarbu Państwa tytułem jednorazowej, bezprocentowej dotacji w sumie 25.000.000 marek;

3) kapitał uzupełniający, tworzony z corocznych, bezprocentowych dotacji Skarbu Państwa w sumie nie niższej od 1.000.000 marek rocznie;

4) fundusz rezerwowy Banku (art. 32, 70—71);

5) fundusz specjalny na wyrównanie ewentualnych strat przy realizacji listów zastawnych (art. 30 i 70).

Bankowi Rolnemu służy prawo przyjmowania wkładów pieniężnych (art. 28) z terminem nie krótszym jak dwanaście miesięcy, zaś od instytucji, wskazanych w p. b) art. 2, również i na rachunki bieżące. Nadto Bank przyjmuje zaliczki od nabywców gruntów.

Art. 4. Operacje, dokonywane z udziałem Banku, a w szczególności akty kupna gruntów przy pomocy Banku, zabezpieczenia i wykreślania pożyczek, oraz akty, dokumenty, pisma i odpisy, sporządzane przez urzędy państwowe (sądowe i administracyjne) lub urzędom tym składane albo przez nie wydawane, o ile dotyczą czynności, dokonywanych z udziałem Banku, wolne są od opłat stemplowych, sądowych i wszelkich wogóle opłat skarbowych i samorządowych. Posiadłości ziemskie, parcelowane i sprzedawane przy pomocy finansowej Banku, wolne są od podatków od przyrostu wartości.

II. Kredyt długoterminowy amortyzacyjny.

a) Zasady ogólne.

Art. 5. Bank Rolny wydaje pożyczki długoterminowe amortyzacyjne na podstawie planów, projektów i szacunków, sporządzonych podług przepisów, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 6. Bank udziela pożyczek w gotowiźnie na czas ściśle oznaczony, w którego ciągu pożyczki umarzane być winny przez wpłacanie rat półrocznych w terminach ściśle określonych.

O ile dłużnik wypełnia zobowiązania, wypływające z umowy, tudzież przestrzega warunków, zastrzeżonych przy udzielaniu pożyczki, Bank Rolny nie ma prawa żądać przedterminowej jej spłaty, dłużnikowi jednak służy prawo przedterminowej spłaty w gotowiźnie długu w całości lub w części (art. 47—48).

Art. 7. Spłaty z tytułu udzielonych pożyczek zawierać winny kwoty na oprocentowanie, na umorzenie oraz na wydatki administracyjne i dokonywane będą w postaci półrocznych rat o jednakowej wysokości, obliczonych od pierwotnej sumy pożyczki według planu umorzenia. Opłata na wydatki administracyjne nie może przekraczać ½% rocznie.

Na częściowe pokrycie strat Banku, poniesionych przy realizacji listów zastawnych, mogą być zaliczane kwoty, przeznaczone na umorzenie danej pożyczki z pierwszych rat, najwyżej jednak za okres trzechletni (6 rat). Termin umorzenia pożyczki w tym wypadku odpowiednio się przedłuża.

Art. 8. Bank ma prawo odmówić pożyczki bez podania powodów.

Art. 9. Bank Rolny ma prawo przy udzielaniu pożyczek wszelkich kategorji zastrzec warunki, zmierzające do zabezpieczenia pożyczki lub do utrzymania i podniesienia dobrego stanu gospodarstwa.

b) Pożyczki na kupno ziemi.

Art. 10. Z kredytu na kupno ziemi korzystać mogą:

a) bezrolni, zatrudnieni głównie w rolnictwie i obeznani z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
b) właściciele drobnych gospodarstw rolnych,
c) zrzeszenia jednostek, wskazanych w punktach a i b.

Art. 11. Normalne pożyczki na kupno ziemi nie mogą przekraczać 75% sumy szacunkowej gruntu, niezbędnego dla wytworzenia gospodarstwa, zapewniającego dostateczne utrzymanie lub zajęcie dla rodziny.

W celu poparcia pewnego typu osad, uznanego w danych warunkach gospodarczych za najbardziej celowe, oraz dla przyjścia z pomocą najbardziej potrzebującym, Bank może udzielać na warunkach wyjątkowo ulgowych pożyczek dodatkowych do 90% szacunku.

Ogólna suma tego rodzaju pożyczek dodatkowych (ponad 75% szacunku) nie może przewyższać kapitału uzupełniającego Banku (art. 3).

Art. 12. Wydawane przez Bank pożyczki na kupno gruntów winne być zabezpieczone na pierwszem miejscu działu IV wykazu hipotecznego posiadłości ziemskich, pod których zabezpieczenie zostały udzielone. Obciążenie posiadłości ziemskiej długami hipotecznemi nie stanowi przeszkody do udzielenia pożyczki, jeżeli suma ich nie przewyższa ceny kupna.

Bankowi służy prawo spłacenia tych długów bez względu na termin ich płatności.

Art. 13. Do czasu ostatecznego umorzenia pożyczki właściciele gruntów nie mają prawa bez zezwolenia Banku sprzedawać i wogóle aljenować posiadłości ziemskich, oddawać je w zastaw, obciążać długami hipotecznemi, wydzierżawiać lub w inny sposób przekazywać w posiadanie osób trzecich w całości lub części i wogóle przez swe czyny lub przez jakiekolwiek zobowiązania zmieniać lub uszczuplać stanu posiadłości w stosunku do ich stanu w chwili przyznania pożyczki. Odpowiednie wpisy uczynione być mają w III dziale wykazu hipotecznego.

Art. 14. Osoby, którym przypadły w drodze spadku posiadłości ziemskie, obciążone pożyczką Banku, winny, o ile nie odpowiadają warunkom udzielenia pożyczek, przewidzianym w statucie niniejszym, spłacić pożyczkę na żądanie Banku lub sprzedać posiadłości w ciągu roku osobom odpowiednim.

Art. 15. Bliższe określenie osób, mających prawo korzystania z kredytu na kupno ziemi (art. 10), zasady wydawania odpowiednich zaświadczeń przez urzędy ziemskie, najwyższe granice dozwolonego kupna gruntu wreszcie sposób wydawania pożyczek na kupno ziemi, ich terminy i stopy procentowe oraz inne warunki, pod któremi pożyczki udzielane i umarzane być mogą, tudzież szczególne warunki i ograniczenia sposobu użytkowania, płynące z udzielenia pożyczek dodatkowych do 90% szacunku, określą bliżej przepisy, wydane przez Radę Banku, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

c) Pożyczki meljoracyjne.

Art. 16. Bank Rolny może udzielać rolnikom lub spółkom pożyczek długoterminowych, amortyzacyjnych, na pokrycie kosztów meljoracji, niezbędnych do należytego zorganizowania lub podniesienia kultury gospodarstw rolnych, a w szczególności na:

a) meljoracje, mające na celu poprawę fizykalnych własności gleby, jak drenowanie, osuszanie rowami, nawadnianie i t. p.,
b) wzniesienie niezbędnych budynków gospodarczych na gruntach scalanych,

c) wzniesienie takichże budynków na gruntach nabytych wskutek parcelacji i kolonizacji,
d) zalesienie,
e) kultury torfowe,
f) zakładanie sadów i ogrodów,
g) urządzenie gospodarstw rybnych,
h) urządzenie zakładów współdzielczych przemysłu rolnego, oraz
i) inne meljoracje, których popieranie przez kredyt Banku Rolnego uzna za możliwe Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 17. Wysokość pożyczek, udzielanych przez Bank Rolny na meljoracje, nie powinna przewyższać $^3/_4$ sumy, o którą zwiększy się wartość danej posiadłości ziemskiej wskutek przeprowadzenia meljoracji, a w każdym razie nie może przekraczać rzeczywistych kosztów robót meljoracyjnych.

Nadto przewidywane wskutek meljoracji zwiększenie przeciętnego dochodu z danej posiadłości powinno być wyższe od rat, należnych od pożyczki, przyznawanej na meljoracje.

Przy zalesieniu zwiększenie dochodu powinno być obliczane na podstawie okresu przynajmniej lat 30.

Art. 18. Pożyczki na pokrycie kosztów meljoracji, przewidzianych w punkcie a i b art. 16, korzystają z przywileju pierwszeństwa przed wszelkiemi wierzytelnościami hipotecznemi, obciążającemi daną posiadłość ziemską i zaspakajają się zaraz po wierzytelnościach uprzywilejowanych, wymienionych w art. 41 ustawy hipotecznej 1818 r. i w ustępie 1 i 2 art. 9 prawa o przywilejach i hipotekach 1825 r.

Jeżeli pożyczka meljoracyjna, mająca na zasadzie poprzedniego ustępu przywilej, została przyznana i wypłacona spółce rolników, winna być ta pożyczka podzielona przez Bank między uczestników spółki jednocześnie z przyznaniem pożyczki i poszczególne nieruchomości, należące do uczestników spółki, będą obciążone długiem uprzywilejowanym jedynie w wysokości przypadającej na nie części ogólnej pożyczki.

Wierzyciele hipoteczni nieruchomości, na której ma być zabezpieczona uprzywilejowana pożyczka meljoracyjna, będą powiadomieni o tem przez Bank w trybie art. 46 niniejszego statutu, w celu dania im możności złożenia sprzeciwu.

Wierzyciele hipoteczni, których prawa byłyby dotknięte przez zabezpieczenie, jak wyżej, pożyczki meljoracyjnej, mają prawo w ciągu miesiąca od zawiadomienia ich o przyznaniu takiej pożyczki wnieść sprzeciw do właściwej komisji ziemskiej okręgowej, która po niezwłocznem zawiadomieniu o tem Banku Rolnego podda rozwadze okoliczności sprawy, istotę pretensji wierzyciela, znaczenie projektowanej meljoracji i spowodowany przez nią przyrost wartości majątku i poweźmie decyzję co do zasadności sprzeciwu.

Od decyzji komisji ziemskiej okręgowej w ciągu dni 30 służy odwołanie do głównej komisji ziemskiej.

Wierzyciel, który w terminie powyższym sprzeciwu nie założył, nie ma prawa oponować przeciw uprzywilejowaniu pożyczki.

Art. 19. Pożyczki na pokrycie kosztów meljoracji, przewidzianych w punktach c, d, e, f, g, h, i art. 16, powinny być zupełnie pewnie zabezpieczone.

Zabezpieczenie hipoteczne w granicach 75% szacunku danej posiadłości, ustanowionego zgodnie z przepisami, wydanemi na zasadzie art. 5 niniejszego statutu, będzie uznane za dostateczne. Jeżeli pożyczka, potrzebna na wykonanie meljoracji nie może być zabezpieczona w granicach 75% szacunku, powinna być przedstawiona dodatkowa gwarancja, uznana przez Radę Banku za dostateczną, na podstawie przepisów, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 20. Przy udzielaniu kredytu na pokrycie kosztów meljoracyjnych winien być uwzględniany przepis, zawarty w art. 25 niniejszego statutu.

Art. 21. Budowle, urządzenia meljoracyjne, zalesienia i t. p. urządzenia, które mogą być zniszczone przez siły żywiołowe, jak pożary, burze, susze i t. p., powinny być ubezpieczone w pełnej wartości we wskazanych przez Bank instytucjach. Wynagrodzenie ubezpieczeniowe wypłacane będzie właścicielowi nie inaczej jak za zezwoleniem Banku.

Art 22. Warunki, dotyczące nadzoru nad wykonaniem i utrzymaniem urządzeń meljoracyjnych, bezpieczeństwa pożyczek, sposobów ich wydawania oraz podziału pomiędzy uczestników spółki jakoteż terminów i sposobów umorzenia pożyczek, wydawanych na różnego rodzaju meljoracje, będą określone przez przepisy, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na wniosek Rady Banku.

III. Kredyt przejściowy.

Art. 23. Na cele, związane bezpośrednio z przeprowadzeniem parcelacji, kolonizacji lub meljoracji gruntów, jako to: na regulacje wierzytelności hipotecznych, obciążających dobra parcelowane, na przeprowadzenie robót budowlanych i gospodarczych, niezbędnych dla wytworzenia racjonalnych gospodarstw rolnych, wreszcie na wykonywanie robót meljoracyjnych,— Bank Rolny może udzielać kredytu przejściowego.

Z kredytu przejściowego mogą korzystać: stowarzyszenia, utworzone w sposób w art. 27 wskazany, oraz spółki rolników, stowarzyszenia rolnicze, koncesjonowane przedsiębiorstwa prywatne i t. p. Tytułem kredytu przejściowego mogą być wydawane pożyczki z terminem nie dłuższym niż na trzy lata, w ciągu których parcelacja, kolonizacja lub meljoracja powinna być zakończona i kredyt przejściowy zastąpiony przez długoterminowy, amortyzacyjny, wydany na zasadach, wskazanych w art. 5—22.

W wyjątkowych wypadkach termin spłat pożyczki może być przedłużony za decyzją Rady Banku, zatwierdzoną przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 24. Pożyczki, udzielane tytułem kredytu przejściowego, powinny być zupełnie pewnie zabezpieczone. Jako zabezpieczenie dostateczne będzie uważane:

a) zabezpieczenie hipoteczne na parcelowanych lub meljorowanych dobrach w granicach 75% ich szacunku, ustanowionego zgodnie z przepisami, wydanemi na zasadzie art. 5 niniejszego statutu;

b) zastaw papierów procentowych—albo wypuszczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, albo emitowanych przez instytucje kredytu hipotecznego i komunalnego, obliczonych po kursie, oznaczonym przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych po porozumieniu z Ministrem Skarbu;

c) inne zabezpieczenie, które Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych po porozumieniu z Ministrem Skarbu uzna za dostateczne.

Art. 25. Ogólna suma pożyczek wydanych przez Bank Rolny z tytułu kredytu przejściowego i meljoracyjnego, a nie mających pełnego zabezpieczenia na 1-em miejscu wykazu hipotecznego, w granicach 75% szacunku, ustanowionego w myśl art. 5 niniejszego statutu lub na zasadzie przywileju pierwszeństwa hipotecznego (art. 18), — nie może przewyższać pięciokrotnej sumy kapitału zakładowego.

Art. 26. Warunki szczegółowe wydawania, zabezpieczenia i spłaty pożyczek przejściowych określi Rada Banku w przepisach, zatwierdzonych przez Ministre Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W razie niespełnienia warunków, zastrzeżonych przy wydawaniu pożyczki przejściowej, a w szczególności w razie niezużytkowania jej na cel lub w sposób przewidziany, spłata długu jest bezzwłocznie wymagalna niezależnie od poprzednio umówionego terminu.

V. Popieranie działalności stowarzyszeń parcelacyjnych i meljoracyjnych.

Art. 27. W celu ułatwienia powstawania i działalności stowarzyszeń, mających za zadanie przeprowadzenie parcelacji, kolonizacji i meljoracji, Bank Rolny może brać udział w tworzeniu kapitałów zakładowych tych stowarzyszeń, które:

a) statuty swoje zastosują do statutów wzorowych, opracowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

b) zapewnią przedstawicielom Banku dostateczny wpływ w ich zarządach — i

c) będą dawały dostateczne rękojmie prowadzenia operacji nie w celach spekulacyjnych, lecz w duchu użyteczności publicznej.

Udział Banku w kapitale zakładowym poszczególnego stowarzyszenia nie może przekraczać 1/4 tego kapitału.

Ogólna suma udziałów Banku w kapitałach zakładowych tego rodzaju stowarzyszeń nie może przewyższać połowy własnego kapitału zakładowego Banku.

V. Wkłady.

Art. 28. Ogólna suma wkładów pieniężnych, przyjętych przez Bank, nie może przewyższać dwukrotnej sumy jego kapitału zakładowego. Przy przyjmowaniu wkładów pieniężnych ma być nadto uwzględniony przepis, zawarty w art. 31 (ustęp końcowy).

Warunki przyjmowania wkładów i otwierania rachunków bieżących w zastosowaniu do ustępu końcowego art. 3-go ustanawia Rada Banku.

VI. Listy zastawne.

Art. 29. Polski Państwowy Bank Rolny wypuszcza listy zastawne na zasadach w niniejszym statucie przewidzianych (art. 29—40). Szczegółowe warunki emisji i umorzenia listów zastawnych, ich nominalną wartość oraz

wzory listów zastawnych i kuponów zatwierdzi Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych na wniosek Rady Banku i po porozumieniu się z Ministrem Skarbu.

Art. 30. Listy zastawne Banku Rolnego będą emitowane i realizowane na rachunek Banku.

Straty, które mogłyby wypływać z różnicy pomiędzy kursem listów zastawnych i ich ceną nominalną, pokrywane będą ze specjalnego funduszu (art. 3), tworzonego:

a) z zysków na umorzenie listów zastawnych przez wycofanie z obiegu w drodze wykupu po kursie giełdowym zamiast losowania;
b) z zysków na przedawnieniu listów zastawnych i kuponów (art. 40);
c) z części zysków Banku na ten cel wydzielonych (art. 70);
d) z opłat, wnoszonych na ten cel przez dłużników wzamian kwot na umorzenie pożyczki (art. 7), wreszcie
e) z różnych wpływów nieprzewidzianych.

Art. 31. Bank Rolny ma prawo wypuszczać listy zastawne do wysokości pełnej sumy wyda ych pożyczek długoterminowych, amortyzacyjnych:

a) zabezpieczonych na pierwszem miejscu działu IV wykazu hipotecznego w granicach 75% szacunków, ustanowionych zgodnie z art. 5 niniejszego statutu;
b) korzystających stosownie do art. 18 z przywileju pierwszeństwa hipotecznego przed wszelkiemi wierzytelnościami.

Nadto Bank ma prawo emitować listy zastawne, zabezpieczone całym jego majątkiem jeszcze przed wydaniem pożyczek; ogólna jednak suma wypuszczonych w ten sposób listów, łącznie z ogólną sumą wkładów, nie może przekraczać pięciokrotnej sumy kapitału zakładowego Banku.

Art. 32. Wypłatę terminową procentów od listów zastawnych (ubiegłe kupony) i należności za listy zastawne wylosowane zabezpieczają:

1) raty, płacone przez dłużników Banku,
2) fundusze rezerwowe Banku,
3) wszelki ruchomy i nieruchomy majątek Banku, i wreszcie
4) gdyby te wszystkie środki okazały się niewystarczającemi, gwarancja Skarbu Państwa.

Art. 33. Listy zastawne i kupony Banku wolne są od opłaty stempla i podatku od kuponów.

Art. 34. Listy zastawne Banku będą przyjmowane na kaucję przy przedsiębiorstwach i dostawach rządowych po cenie, ustanowionej przez Ministra Skarbu. Listy te mogą być używane na lokację kapitałów różnych instytucji i towarzystw oraz funduszów, należących do małoletnich i wogóle tych wszystkich kapitałów, przy umieszczeniu których prawo zastrzega szczególne warunki zabezpieczenia.

Art 35. Przepisy w przedmiocie kontroli nad emisją i umorzeniem listów zastawnych zatwierdzi Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych po porozumieniu się z Ministrem Skarbu.

Art. 36. Posiadacz listu zastawnego Banku na okaziciela lub kuponu będzie uważany przez Bank za prawnego ich właściciela. O utracie lub skradzeniu takich listów Bank żadnych zastrzeżeń nie przyjmuje.

Art. 37. Umorzenie listów zastawnych dokonywa się dwa razy do roku przez losowanie lub wykup. Ogólna suma listów, wycofanych z obiegu, powinna być conajmniej równa ogólnej sumie kwot na umorzenie (art. 7), przypadających podług planów umorzenia do zapłaty w danem półroczu, powiększonej o sumę w temże półroczu dokonanych przedterminowych spłat pożyczek długoterminowych, amortyzacyjnych.

Zyski, powstające wskutek wykupu listów zastawnych podług kursu giełdowego, przelewane być mają do funduszu na pokrycie strat (art. 30), ponoszonych przez Bank przy realizacji listów zastawnych.

Art. 38. Bank ma prawo zwiększania w każdem półroczu w miarę posiadanych środków sumy wycofywanych z obiegu listów zastawnych po nad normę, przewidzianą w art. 37, a nawet za zgodą Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zapadłą po porozumieniu się z Ministrem Skarbu, wycofania z obiegu całej serji listów zastawnych w celu dokonania konwersji zobowiązań Banku na nową serję listów zastawnych.

Art. 39. Termin losowania publicznego listów zastawnych oznacza się na dzień 1 go kwietnia i 1 go października. Wypłata za listy zastawne, wylosowane w dniu 1-m kwietnia, będzie dokonywana od dnia 1 lipca tegoż roku, zaś za wylosowane w dniu 1 października—od 2 stycznia roku następnego.

Wartość brakujących kuponów będzie potrącana z należności za list zastawny.

Procenty od listów zastawnych, t. j. kupony, będą wypłacane co pół roku od dnia 1 lipca i 2 stycznia.

Art. 40. Kupony będą w ciągu lat dziesięciu, zaś wylosowane listy zastawne w ciągu lat trzydziestu od terminu ich płatności opłacane w kasach Banku Rolnego oraz w kasach innych urzędów i instytucji, przez Dyrekcję Banku do tego upoważnionych. Nie przedstawione do zapłaty w powyższych terminach listy zastawne i kupony są przedawnione. Należność za przedawnione listy zastawne i kupony przechodzi na własność Banku i przelewa się do specjalnego funduszu na pokrycie strat, poniesionych przez Bank z tytułu realizacji listów zastawnych (art. 30).

VII. Kupno nieruchomości.

Art. 41. Zasady, któremi Bank Rolny obowiązany będzie kierować się przy kupnie dóbr oraz ich parcelacji, jak również sposób postępowania z gruntami, przejętemi od niewypłacalnych dłużników, określą przepisy, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na wniosek Rady Banku.

Oprócz nieruchomości wiejskich, nabywanych na parcelacje, Bank może posiadać w Warszawie i w miastach, gdzie znajdować się będą jego filje, domy, potrzebne na pomieszczenie swoich biur.

VIII. Opłata rat i ściąganie zaległości.

Art. 42. Raty, należne za bieżące półrocze kalendarzowe od pożyczek długoterminowych, amortyzacyjnych, powinny być wpłacane w gotowiźnie pomiędzy 1 i 15 kwietnia oraz 1 i 15 października każdego

roku do jednej z kas Banku lub do instytucji, wskazanych przez Dyrekcję Banku.

Pierwsza rata od tych pożyczek obliczona będzie bez kwoty na umorzenie i na wydatki administracyjne, czyli obejmować będzie tylko procent od kapitału za część półrocza od daty wypłaty pożyczki do dnia 30 czerwca respective 31 grudnia. Jeżeli pożyczka została wypłacona przed dniem 15 marca lub 15 września, pierwsza rata powinna być wpłacona w najbliższym terminie 1-go kwietnia lub 1 go października; w razie późniejszego wypłacenia pożyczki, pierwsza rata może być wpłacona łącznie z drugą ratą w następnem półroczu. Opłata na wydatki administracyjne Banku oraz wliczenie do raty kwoty na umorzenie lub wzamian niej kwoty na pokrycie strat Banku (art. 7 i 30), spowodowanych przez realizację listów zastawnych, rozpoczyna się od drugiej raty.

Art. 43. Raty nie wpłacone w terminie będą uważane za zaległe. Od sumy zaległej pobierana będzie kara w stosunku $^1/_2$% za każdy cały lub rozpoczęty miesiąc zaległości.

Art. 44. Jeżeli w ciągu 30 dni po terminie płatności raty zaległości nie zostaną zapłacone, lub też jeżeli nie zostanie dłużnikowi przyznana ulga w opłacie rat wskutek poniesionej klęski (art. 51), Bank przystąpi do ściągania zaległości drogą przymusową.

Środki egzekucyjne powinny być zastosowane w następującej kolei:

a) zajęcie i sprzedaż części ruchomego majątku dłużnika, a mianowicie: ruchomości domowych, zapasów produktów rolniczych oraz inwentarzy żywych i martwych, które nie są niezbędne dla dalszego prowadzenia gospodarstwa i skromnego utrzymania dłużnika i jego rodziny;

b) wydzierżawienie części lub całej posiadłości;

c) sprzedaż posiadłości z licytacji, o ile okaże się, że przez zastosowanie wyżej wymienionych środków egzekucyjnych ściągnięcie zaległości jest niemożliwe.

Sprzedaż posiadłości dłużników niewypłacalnych może być w każdej chwili przed terminem licytacji odwołaną, jeżeli dłużnik wniesie część zaległości i da rękojmie zapłacenia reszty, uznane przez Bank za dostateczne.

Jeżeli licytacja z powodu braku nabywców nie dojdzie do skutku, wyznaczony będzie nowy termin licytacji Jeżeli licytacja z tegoż powodu nie dojdzie do skutku w drugim terminie, to wyznaczona na sprzedaż posiadłość ziemska przechodzi na własność Banku.

Art. 45. Prawo Banku do dochodzenia i egzekwowania swej należności nie może być ograniczone ani umowami dzierżawnemi, ani innego rodzaju zobowiązaniami dłużnika.

W razie sprzedaży posiadłości z licytacji pożyczki Banku mogą być pozostawione nowonabywcom, jeżeli odpowiadają oni warunkom, zastrzeżonym w art. 10.

Art. 46. Bank przesyła wszelkie zawiadomienia lub wezwania za pośrednictwem urzędów administracyjnych albo pocztą. Za dowód doręczenia służy potwierdzenie właściwego urzędu lub kwit zwrotny poczty. Doręczenia przez rejentów i woźnych nie są abowiązkowe.

W wypadkach, gdy prawo przewiduje wezwania przez publikacje, Bank czynić je będzie za pomocą obwieszczeń, drukowanych w gazecie urzęgowej.

Egzekucja należności Banku Rolnego (art. 44) odbywa się trybem, przewidzianym dla egzekucji bezspornych należności skarbowych.

Postępowanie egzekucyjne będzie bliżej określone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

IX. Spłaty przedterminowe pożyczek.

Art. 47. Dłużnikowi służy prawo spłacenia gotowizną całości lub części pożyczki przed terminem jej płatności, winien on jednak opłacić procent od sumy spłacanej za całe półrocze bieżące.

Art. 48. Przedterminowa spłata pożyc ki nie zwalnia dłużnika od odpowiedzialności solidaruej za innych dłużników, jeżeli należał do grupy, która, jako dodatkowe zabezpieczenie przyznanej pożyczki, przyjęła solidarne poręczenie współdłużników.

Art. 49. Bank żądać będzie zwrotu pozostałości pożyczki bez względu na pierwotnie umówiony termin i bez względu na terminową spłatę rat, jeżeli:

a) posiadłość, kupiona przy pomocy pożyczki bankowej, przeszła faktycznie w posiadanie osoby, nie odpowiadającej warunkom w art. 10 niniejszego statutu zastrzeżonym;
b) pożyczka nie została użyta na cel wskazany przy jej udzieleniu;
c) posiadłość, na której zabezpieczona jest pożyczka, jest rozmyślnie niszczona, lub wreszcie
d) nie zostały spełnione przez dłużnika inne warunki, zastrzeżone przy udzielaniu pożyczki.

Jeżeli w wypadkach powyższych cała pozostałość pożyczki nie zostanie spłacona w terminie przez Bank wskazanym, Bank pzzystąpi niezwłocznie do egzekucji i sprzedaży posiadłości na licytacji w myśl przepisów egzekucyjnych w art. 44 i 46 wskazanych.

Art. 50. W razie odprzedaży części posiadłości za zgodą Banku zwonienie odprzedawanej części od odpowiedzialności za pozyczkę może być uwarunkowane spłatą przedterminową odpowiedniej części pożyczki, podług uznania Banku.

X. Ulgi.

Art. 51. Jeżeli posiadłość, obciążona pożyczką Banku Rolnego, została dotknięta przez klęskę żywiołową, jak np. pożar, powódź, gradobicie, pomór bydła, zniszczenie zasiewów pryez owady, albo w wypadkach śmierci lub ciężkiej choroby gospodarza i t. p., która bez winy dłużnika spowodowała znaczne stosunkowo straty, Bank może przyznać ulgę w opłacie najwyżej dwóch rat bieżących, a to przez odroczenie terminu ich zapłaty ua rok lub przez ich rozłożenie na części, spłacalne najdłużej w ciągu lat pięciu.

W razie powtórnej klęski w jednym z lat następnych mogą być przyznane dalsze ulgi na tych samych warunkach, z tem jednak zastrzeżeniem, aby ogólna suma odroczonych i rozłożonych, a jeszcze nie spłaconych zaległości nie przenosiła 5 rat półrocznych.

Art. 52. Od rat odroczonych lub rozłożonych dłużnicy wzamian procentu zwłoki, przewidzianego w art. 43. płacą procent w wysokości, określonej przez Radę Banku, naogół niższej od procentu zwłoki.

XI. Organizacja Zarządu.

Art. 53. Kierownictwo sprawami Banku Rolnego należy pod zwierzchnictwem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do:
1) Rady Banku i
2) Dyrekcji.

Art. 54. Rada Banku jest bezpośrednim organem nadzorczym i kierowniczym Banku.

Art. 55. Do składu Rady Banku należą:
a) 7 członków, wybranych przez Sejm Polski,
b) 7 członków, mianowanych przez Władzę Zwierzchnią Państwa Polskiego na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych,
c) 1 przedstawiciel Ministerstwa Skarbu.

Prezesa Rady oraz jego 2 zastępców mianuje z grona jej członków Władza Zwierzchnia na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W razie sprzeciwu przedstawiciela Ministerstwa Skarbu sprawę rozstrzygają łącznie Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Minister Skarbu.

Art. 56. Kadencja wybieralnych i mianowanych członków Rady trwa lat pięć. Przy wyborze i mianowaniu członków Rady będą jednocześnie wyznaczani ich zastępcy.

Ustępujący członkowie Rady i ich zastępcy mogą być ponownie wybrani lub mianowani.

Art. 57. Zwyczajne posiedzenia Rady odbywają się w terminach w regulaminie ustalonych; nadzwyczajne mogą być zwołane w miarę uznania przez prezesa Rady.

Art. 58. Dla ważności uchwał Rady konieczna jest obecność prezesa lub jego zastępcy oraz 7 członków Rady.

Uchwały zapadają prostą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków; w razie rowności głosu—głos przewodniczącego przeważa.

Art. 59. W posiedzeniach Rady biorą udział z głosem doradczym dyrektorowie Banku lub ich zastępcy.

Dyrekcji służy prawo odwołania sie od decyzji Rady do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 60. W celu wykonywania stałego nadzoru, dopełnienia doraźnych rewizji kas Banku i załatwiania spraw bieżących, prezes Rady urzęduje stale.

Art. 61. Prezes Rady może zawiesić każdą uchwałę Dyrekcji, obowiązany jest jednak przedstawić ją do decyzji Rady na najbliższem posiedzeniu zwyczajnem lub. jeżeli tego pilność sprawy wymaga, na zwołanem bezzwłocznie posiedzeniu nadzwyczajnem.

Art. 62. Do zakresu działalności Rady należą:
a) piecza nad całością majątku Banku;

b) kontrola i nadzór nad działalnością Dyrekcji i jej organów;
c) sprawy, mające charakter zarządzeń ogólnych;
d) sprawy, które zostaną przekazane do decyzji Rady przez regulamin dla Rady, Dyrekcji i podwładnych im organów, zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 63. Bezpośredni zarząd Banku Rolnego oraz jego reprezentacja wobec osób trzecich należy do Dyrekcji, złożonej z jeneralnego dyrektora i 2 dyrektorów, mianowanych przez Władzę Zwierzchnią na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 64. Dyrektora jeneralnego zastępuje jeden z dyrektorów.

Gdyby nieobecność dyrektora jeneralnego trwać miała dłużej aniżeli trzy miesiące, Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyznaczy zastępcę.

Nieobecnego dyrektora zastępuje w jego czynnościach wicedyrektor (zastępca), mianowany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 65. Do ważności uchwał Durekcji potrzebna jest obecność na posiedzeniu wszystkich jej członków i zgoda dwóch uczestników posiedzenia. Dwóch nieobecnych dyrektorów może być zastąpionych na posiedzeniu przez wicedyrektorów. Dokumenty zobowiązujące Bank winny być podpisane conajmniej przez dwóch dyrektorów lub przez jednego dyrektora i jednego wicedyrektora.

Art. 66. Urzędnicy banku są urzędnikami państwowymi i podlegają pragmatyce służbowej.

Art. 67. Pełnienie pewnych ściśle określonych kategorji czynności, związanych z działalnością Banku Rolnego, może być przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych powierzane urzędom ziemskim.

Wzajemny stosunek Banku Rolnego i urzędów ziemskich określą regulaminy, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

XII. Rachunkowość i sprawozdanie.

Art. 68. Rokiem administracyjnym Banku jest rok kalendarzowy lub też roczny okres czasu, który będzie ustalony dla państwowej administracji skarbowej.

Art. 69. Rachunkowość Banku Rolnego będzie prowadzona i sprawozdania roczne będą układane na zasadach i podług wzorów, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, po porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 70. Z przewyżki dochodów nad rozchodami Banku pewna część może być, za zgodą Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przelana do funduszu na pokrycie strat Banku, wynikających z realizacji listów zastawnych (art. 3, 30), reszta przewyżki dochodów nad rozchodami przelewana być ma do funduszu rezerwowego. Gdy fundusz rezerwowy dosięgnie 8% ogólnej sumy listów zastawnych, znajdujących się w obiegu, przewyżka dochodów nad rozchodami przelewana będzie do ogólnych dochodów Skarbu.

XIII. Fundusz rezerwowy.

Art. 71. Fundusz rezerwowy Banku przeznaczony jest na zabezpieczenie terminowej wypłaty kuponów i wylosowanych listów zastawnych oraz na pokrycie strat Banku.

Część funduszu rezerwowego, nie przekraczająca 40% ogólnej jego sumy, może być pomieszczona w nieruchomościach, przeznaczonych na biura Banku i jego filje.

XIV. Przepisy przejściowe.

Art. 72. Do czasu powołania przez Sejm 7-iu członków Rady Polskiego Państwowego Banku Rolnego (art. 55), Rada składać się będzie:

1) z 10 członków, mianowanych przez Władzę Zwierzchnią Państwa Polskiego na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w tem 5 fachowców i 5 przedstawicieli instytucji społecznych, a mianowicie:
   - 3 przedstawicieli związku kółek rolniczych,
   - 1 przedstawiciela centralnego towarzystwa rolniczego,
   - 1 „ towarzystwa kredytowego ziemskiego,

2) 1 przedstawiciela Ministerstwa Skarbu.

Dan w Warszawie, dnia 5 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw № 12 z dnia 6.II. 1919 r. poz. № 134).

DEKRET

w przedmiocie opłat od podań oraz od świadectw urzędowych.

Na wniosek Rady Ministrów postanawiam co następuje:

I. PODANIA.

Przedmiot.

Art. 1. Opłacie w myśl dekretu niniejszego podlegają podania, wnoszone do urzędów państwowych, mających siedzibę na ziemiach polskich dawnego zaboru rosyjskiego oraz załączniki do takich podań.

Art. 2. Dekret niniejszy niema jednak zastosowania do podań, wnoszonych do sądów i urzędów wymiaru sprawiedliwości.

Art. 3. Przepisy dekretu niniejszego, dotyczące podań, stosować należy —o ile nie postanowiono inaczej—również do załączników.

Art. 4. Jeżeli w myśl przepisów, obowiązujących pewien urząd państwowy, wolno pewnego rodzaju wioskl lub oznajmienia składać ustnie i jeżeli urząd odnosny, aby stwierdzić tego rodzaju ustne oświadczenie, sporządził protokuł lub inne pismo, które następnie petent podpisał, natenczas ów protokuł lub pismo oraz jego załączniki podlegają opłacie takiej, jaka przypadałaby w razie wniesienia podania tej samej treści.

Art. 5. Jeżeli dwie lub więcej osób wniosło podanie we własnem imienlu albo jeżeli osoba, która wniosła podanie, uczyniła to w imieniu dwu lub więcej osób w charakterze ich prawnego zastępcy lub pełnomocnika, natenczas opłata przypada z reguły tyle razy, ile osób wniosło podanie w imieniu własnem lub ile jest osób, w których imieniu wniósł podanie prawny zastępca lub pełnomocnik. Opłata jednokrotna przypada tylko o tyle, o ile odnośne osoby zgłosiły żądanie, w podaniu zawarte, jako współwłaściciele co do majątku wspólnego lub o ile żądanie opiera się na jednym i tym samym tytule prawnym. Załączniki do podań, określonych w artykule niniejszym, podlegają zawsze opłacie jednokrotnej.

Uwolnienia przedmiotowe.

Art. 6. Opłacie w myśl dekretu niniejszego nie podlegają podania następujące:

1) zawierające wnioski w sprawach publicznych;
2) zawierające wiadomości, udzielone w myśl obowiązującego przepisu albo na żądanie władzy, wystosowane w sprawie publicznej;
3) podania do władz oświatowych oraz do zakładów naukowych i szkolnych—z wyjątkiem podań w sprawach gospodarczych tych władz i zakładów;

4) dotyczące wyborów do Sejmu lub do ciał reprezentacyjnych samorządowych;
5) podania w sprawie służby wojskowej;
6) podania osób, które pozostają lub pozostawały na służbie państwa lub związków samorządnych oraz członków rodzin tych osób w sprawach, dotyczących stosunku służbowego;
7) o posady w urzędach państwowych;
8) wnoszone do urzędów państwowych, sprawujących zarząd majątkiem państwowym lub prywatnym, o ile dotyczą bezpośrednio eksploatacji tego majątku;
9) podania osób, korzystających z usług kolei żelaznej, poczty, telegrafu, telefonu lub innych urządzeń użyteczności publicznej, dotyczace tego stosunku do wspomnianych przedsiębiorstw, jeżeli te przedsiębiorstwa są własnością państwa lub pozostają pod zarządem państwowym;
10) zawierające dane celem dokonania wymiaru lub poboru danin publicznych;
11) zawierające dane co do rodzaju lub wysokości danin publicznych lub innych kwot, wnoszonych do kas państwowych,—w szczególnosci też deklaracje płatnicze;
12) podania o zwrot nienależnie pobranych danin publicznych, jeżeli je uiszczono bez nakazu płatniczego władzy, powołanej do wymiaru odnośnej daniny, lub w kwocie wyższej, niż ustalona w nakazie płatniczym albo w decyzji, wydanej wskutek odwołania się;
13) odwołania, określone w art. 28 dekretu niniejszego;
14) podania w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu;
15) dotyczące ubezpieczeń przymusowych;
16) o udzielenie patentów na wynalazki, o ochronę wzorów rysunkowych i modeli oraz o ochronę znaków towarowych;
17) dotyczące spraw, należących do zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz urzedów podwładnych mu;
18) dotyczące spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo-rzemieślniczych;
19) wnoszone do urzędów, którym powierzona jest legalizacja statutów stowarzyszeń spółdzielczych oraz związków tychże i nadzór nad niemi, a dotyczące spraw powyższych;
20) wnoszone do Urzędów Ziemskich w postępowaniu, unormowanem dekretem Rady Regencyjnej z dn. 11 października 1918 r., Dziennik Praw poz. 22;
21) dotyczące ujawnienia czynów, zagrożonych karą w kodeksie karnym albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych;
22) o wydanie tymczasowego dowodu osobistego (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 30 listopada 1918 r., Monitor Polski № 223);
23) o wydanie świadectw urzędowych, wymienionych w art. 34 dekretu niniejszego pod LL. 5—7;
24) podania osób, którym sąd przyznał prawo ubogich, wnoszone do

władz administracyjnych, a pozostające w związku ze sprawą, co do której uzyskano prawo ubogich;

25) podania osób, dotkniętych klęską żywiołową, o zapomogi lub ulgi przy stosowaniu obowiązujących przepisów;

26) podania, dotyczące spraw, należących do zakresu działania „państwowego urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników“ oraz urzędów podwładnych mu.

Art. 7. Podanie, od którego opłatę uiszczono, zwrócone petentowi bez rozpatrzenia z powodu wniesienia do urzędu niewłaściwego, nie podlega opłacie ponownej, jeżeli petent złożył je następnie w urzędzie właściwym.

Uwolnienia osobiste.

Art. 8. Osobiste uwolnienie od opłat, unormowanych w części I dekretu niniejszego, przysługuje:

1) państwu polskiemu;

2) związkom samorządnym, mającym siedzibę w Polsce;

3) kościołom i gminom wyznaniowym, przez państwo polskie uznanym;

4) fundacjom, zakładom i zrzeszeniom, prawnie istniejącym, jeżeli siedziba tych instytucyj znajduje się w Polsce, a za cel mają wyłącznie działalność dobroczynną albo naukową, oświatową, kulturalną lub religijną; uwolnienie to dotyczy również podań o legalizację.

Art. 9. Fundacjom, zakładom i zrzeszeniom, które mają na celu działalność, określoną w art. 8, jeżeli ich siedziby znajdują się zagranicą, może być przyznane uwolnienie osobiste w drodze decyzji Ministra Skarbu.

Art. 10. Jeżeli jedno i to samo podanie wniosły dwie lub więcej osób, przyczem niektórym tylko przysługuje osobiste uwolnienie, natenczas osoby nieuwolnione obowiązane są solidarnie do uiszczenia całej opłaty.

Wysokość opłaty.

Art. 11. Opłata wynosi — o ile dekret niniejszy nie stanowi inaczej — 4 marki polskie od pierwszego arkusza i 2 marki polskie od każdego następnego arkusza.

Art. 12. Jeżeli podanie wniesiono w dwu lub więcej egzemplarzach, natenczas należy uiścić 4 marki polskie od pierwszego arkusza jednego z tych egzemplarzy i po 2 marki polskie od każdego następnego arkusza wspomnianego egzemplarza i od każdego arkusza innych egzemplarzy.

Art. 13. Jeżeli prócz egzemplarzy oryginalnych wniesiono jeden lub więcej odpisów podania, natenczas stosuje się art. 12, jak gdyby odpisy były egzemplarzami oryginalnemi.

Art. 14. Jeżeli podanie dotyczy zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego albo na urządzenie lub zmianę instalacji, potrzebnej

do wykonywania takiego przedsiębiorstwa, a załatwienie podania wymaga oględzin na miejscu, natenczas zamiast opłaty w kwocie 4 marek polskich, ustanowionej w art. 11 i 12, uiścić należy opłatę w kwocie 10 marek polskich. Obowiązujące przepisy w myśl których mają być w takich razach władzy państwowej zwrócone koszty oględzin, pozostają bez zmiany.

Art. 15. Jeżeli podanie dotyczy zatwierdzenia statutu, spółki akcyjnej lub zmiany takiego statutu, natenczas zamiast opłaty po 2 marki polskie, ustanowionej w art. 11—13, uścić należy opłatę po 4 marki polskie.

Art. 16. Od każdego załącznika do podania, podlegającego opłacie w wysokości, oznaczonej w art. 11—14, przypada opłata w kwocie 1 marki polskiej za każdy arkusz. Od każdego zaś załącznika do podania, określonego w art. 15, przypada opłata w kwocie 4 marek polskich za każdy arkusz.

Art. 17. Opłaty, określone w art. 16, należy uiścić bez względu na to, czy załącznik jest dokumentem oryginalnym, czy odpisem oraz czy od pisma, stanowiącego załącznik, uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę skarbową.

Art. 18. Ilość arkuszy oblicza się osobno co do każdego egzemplarza podania (art. 12), co do każdego odpisu (art. 13) i co do każdego załącznika (art. 16). Niecały arkusz liczy się za cały. Minister Skarbu ustali rozmiar papieru, który uważać należy za jeden arkusz.

Art. 19. W razie wniesienia podania, w którem petent żąda zmiany decyzji w przedmiocie daniny publicznej, suma opłat, przypadających w myśl art. 11—18, nie może wynosić więcej niż czwartą część sumy spornej. Dotyczy to także odwołań od decyzji wydanych wskutek podań określonych w art. 6 pod L. 12.

Jeżeli wspomniana czwarta część nie jest podzielna przez 10 fenigów, ustala się opłatę w tej kwocie bezpośrednio wyższej, która jest w ten sposób podzielna.

Art. 20. Jeżeli petent ma mieszkanie lub siedzibę na obszarze byłej okupacji austrjacko-węgierskiej lub jeżeli petent, mający mieszkanie lub siedzibę poza obszarem dawnego zaboru rosyjskiego, wniósł podanie do urzędu, znajdującego się na obszarze byłej okupacji austrjacko-węgierskiej, natenczas.

zamiast	uiścić należy	
marek polskich	koron	halerzy
10	17	50
4	7	—
2	3	50
1	1	70

W przypadkach, określonych w art. 19, opłatę ustala się w kwocie podzielnej przez 10 halerzy.

Uiszczenie opłaty.

Art. 21. Sposób uiszczenia opłaty określi Minister Skarbu.

Art. 22. Jeżeli osoba, która wniosła podanie, żąda pokwitowania z przyjęcia podania, to pokwitowanie takie, obejmujące: imię i nazwisko

lub firmę petenta, krótką treść podania, łączną ilość arkuszy co do podania (art. 11—13), łączną ilość arkuszy co do załączników oraz kwotę, uiszczoną tytułem opłat w myśl dekretu niniejszego, będzie wydane w razie uiszczenia opłaty w kwocie 60 fenigów.

W przypadkach, określonych w art. 20, pokwitowanie takie podlega opłacie w kwocie 1 kor.

Art. 23. Jeżeli podanie nie podlega opłacie, natenczas również pokwitowanie, o którem mowa w art. 22, wolne jest od opłaty.

Postępowanie w razie nieuiszczenia opłaty.

Art. 24. Jeżeli podanie, podlegające opłacie, wniesiono bez uiszczenia opłaty lub jeżeli uiszczono ją niedostatecznie, natenczas podanie pozostawia się bez biegu aż do zupełnego uiszczenia opłaty. Urząd, do którego takie podanie wpłynęło, zawiadamia petenta lub jednego z petentów o pozostawieniu podania bez biegu i wyznacza termin, w ciągu którego opłata winna być uiszczona. Po bezskutecznym upływie tego terminu—zwraca podanie. Jeżeli wniesienie odnośnego podania stanowi czynność, dla ktorej ustanowiony jest termin prekluzyjny, natenczas termin ten uważać się będzie zachowany tylko w razie uiszczenia opłaty w czasie, oznaczonym w zawiadomieniu.

Art. 25. Jeżeli w razie nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty od podania—poza przypadkami, wymienionemi w art. 6 pod L. 24,—petent załączył świadectwo ubóstwa, natenczas urząd, do którego podanie wpłynęło, załatwi je, jeżeli uzna złożone świadectwo za dostateczne. W przeciwnym razie wystosuje uwiadomienie w myśl art. 24. Załatwienie mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty urząd winien umotywować.

Art. 26. Przeciw zarządzeniom, określonym w art. 24 i 25, jeżeli opłaty nie uiszczono, nie przysługuje środek prawny.

Art. 27. Jeżeli urząd, do którego wniesiono podanie, uchybił postanowieniom artykułów 24 i 25, natenczas urzędnik, który ponosi winę, obowiązanym jest — niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej — do uiszczenia opłaty. Dokładne przepisy w tym względzie wydane zostaną w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Środki prawne.

Art. 28. Jeżeli strona uczyniła zadość wezwaniu, określonemu w art. 24, może w ciągu miesiąca od dnia uiszczenia opłaty wnieść odwołanie do urzędu, od którego pochodzi wezwanie. Urząd ten przedkłada odwołania, wniesione w właściwym terminie, do ostatecznej decyzji Ministerstwu Skarbu.

Art. 29. Przepisy o odwołaniu się urzędnika, w razie nałożenia nań obowiązku uiszczenia opłaty w myśl art. 27, wyda Rada Ministrów.

II. ŚWIADECTWA URZĘDOWE.

Art. 30. Zaświadczenia, wydawane stronom w ich sprawach prywatnych przez urzędy państwowe, mające siedzibę na ziemiach polskich dawnego zaboru rosyjskiego z wyjątkiem tych, które wydają sądy i urzędy wymiaru sprawiedliwości, podlegają opłacie, która — o ile dekret niniejszy nie stanowi inaczej — wynosi 4 marki polskie.

Art. 31. Opłacie w kwocie 3 marek polskich podlega poświadczenie własnoręczności podpisu.

Art. 32. Opłacie w kwocie 4 marek polskich za każdy arkusz podlegają odpisy, zaopatrzone w poświadczenie zgodności z oryginałem.

Art. 33. Jeżeli urząd, wydający świadectwo (art. 30—32), ma siedzibę na obszarze byłej okupacji austrjacko-węgierskiej, natenczas zamiast marek polskich 4 uiścić należy 7 koron, zamiast marek polskich 3 uiścić należy 5 kor. 20 h.

Przepis ten stosuje się do odpisów (art. 32) również wówczas, jeżeli wydaje się je wskutek podania osoby, mającej mieszkanie lub siedzibę na obszarze byłej okupacji austrjacko-węgierskiej.

Art. 34. Nie podlegają opłacie świadectwa:

1) wydane wskutek podania (art. 1—10 dekretu niniejszego);
2) wydane celem dołączenia do podań, wymienionych w art. 6;
3) wydane osobom, wymienionym w art. 8 i 9;
4) szkolne;
5) nieskazitelności obywatelskiej;
6) szczepienia ospy;
7) ubóstwa.

Postanowienie, zawarte w artykule niniejszym pod L. 1, nie dotyczy odpisów.

Art. 35. Jeżeli świadectwo, określone w art. 34 pod L. 2 lub 3, ma być użyte nie według przeznaczenia pierwotnego, natenczas należy przed tem użyciem uiścić opłatę stosownie do art. 30—33.

Art. 36. W przypadkach, określonych w art. 34 pod LL. 1 — 3, ma urząd, wydający świadectwo, uwidocznić na niem powód uwolnienia do opłaty.

Art. 37. Co do uiszczenia opłaty od świadectw urzędowych postępowania w razie nieuiszczenia i środków prawnych — stosuje się analogicznie art. 21 oraz 24—29.

III. PRZEPISY PRZECHODNIE.

Art. 38. Dekret niniejszy stosuje się do podań, wniesionych od czasu ogłoszenia go w Dzienniku Praw, oraz do świadectw, wydanych od tegoż czasu.

Art. 39. Z chwilą wejścia w życie dekretu niniejszego przestają obowiązywać na ziemiach polskich dawnego zaboru rosyjskiego wszystkie przepisy dotychczasowe, dotyczące przedmiotów, unormowanych w tym dekre-

cie. Nadto przestają obowiązywać przepisy dotychczasowe, dotyczące opłaty za odpowiedzi na podania, wnoszone do urzędów państwowych.

Art. 40. Wykonanie dekretu niniejszego poruczam Ministrowi Skarbu, który, o ile wykonanie dotyczy zakresu innych ministerstw, ma się porozumieć z ministrami właściwymi.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Skarbu:
Dr. Englich

(Dziennik Praw № 14 z d. 8. II 1919 r. poz. № 145).

STATUT

Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

I. Zasady ogólne.

Art. 1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jest instytucją naukową, mającą za zadanie prowadzenie badań naukowych we wszelkich gałęziach wiedzy, związanych z gospodarstwem wiejskiem, przygotowywanie przyszłych badaczy naukowych w tych gałęziach wiedzy oraz dawanie młodzieży niezależnego wykształcenia naukowego, niezbędnego do umiejętnej, samodzielnej i pożytecznej działalności zawodowej na tych wszelkich polach, które są związane z gospodarstwem wiejskiem.

Art. 2. Szkoła jest zakładem państwowym, podlegającym władzy zwierzchniej Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Szkoła jest osobą prawną, może nabywać majątki sposobami, przez prawo przewidzianemi, zarządzać mieniem swojem oraz bronić praw swoich w sądzie. W szczególności ma prawo przyjmowania za zgodą Ministra W. R. i O. P. darowizn i zapisów, przeznaczonych bądź na cele naukowe i pedagogiczne, bądź też na dobroczynne, związane z zadaniami Szkoły.

Art. 4. Szkoła posiada własną pieczęć z herbem Państwa Polskiego oraz napisem: „Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie".

Art. 5. Językiem urzędowym i wykładowym Szkoły jest język polski.

II. Skład Szkoły.

Art. 6. W skład Szkoły wchodzą wszyscy wykładający wraz z siłami naukowemi pomocniczemi, wszyscy studenci imatrykulowani oraz urzędnicy i służba Szkoły.

Art. 7. Celem zadośćuczynienia specjalnym potrzebom poszczególnych gałęzi wiedzy, związanych z gospodarstwem wiejskiem, tworzone są w Szkole odrębne wydziały.

Liczbę i rodzaj wydziałów określi specjalne rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.

Art. 8. W skład każdego wydziału wchodzą wszyscy wykładający na tym wydziale wraz z siłami naukowemi pomocniczemi oraz wszystkimi studentami imatrykulowanymi na wydziale. Wykładający przedmioty ogólne należą do dwóch lub większej liczby odpowiednich wydziałów.

Art. 9. Wykładający w Szkole dzielą się na:
1) profesorów zwyczajnych,
2) „ nadzwyczajnych,
3) „ honorowych,
4) docentów prywatnych,
5) „ płatnych,
6) nauczycieli umiejętności praktycznych.

Art. 10. Siły naukowe pomocnicze dodawane są w razie potrzeby kierownikom poszczególnych zakładów Szkoły i dzielą się na:

1) adjunktów, prosektorów, konstruktorów i kustoszów,
2) asystentów starszych,
3) „ młodszych,
4) demonstratorów oraz stypendystów.

Art. 11. Sprawami Szkoły kierują:
1) Rada Profesorów,
2) Kuratorjum Szkoły,
3) rektor.

Art. 12. Do Rady profesorów wchodzą wszyscy profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni Szkoły oraz ci z docentów, których do Rady profesorów powoła na jej wniosek Minister W. R. i O. P.

Art. 13. Członków Kuratorjum Szkoły w liczbie czterech mianuje Minister W. R. i O. P. na przeciąg lat sześciu. Jeden z tych czterech członków Kuratorium jest przedstawicielem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, drugi—przedstawicielem Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Co trzy lata ustępuje dwóch członków Kuratorjum. W trzy lata po pierwszej nominacji członków Kuratorjum w myśl niniejszego statutu 2 członków Kuratorjum ustępuje przez wylosowanie. Rektor Szkoły jest z urzędu piątym członkiem Kuratorjum.

Art. 14. Na czele Kuratorjum Szkoły stoi jego przewodniczący, wybierany przez Kuratorjum na trzy lata z pośród jego członków i zatwierdzany przez Ministra W. R. i O. P. Zastępcą przewodniczącego Kuratorjum

jest jego członek najstarszy wiekiem. Rektor Szkoły nie może być ani przewodniczącym, ani zastępcą przewodniczącego Kuratorjum.

Art. 15. Na czele Szkoły stoi rektor, któremu w zakresie działalności urzędowej przysługuje tytuł „Magnificencji“. Rektor jest wybierany na trzy lata w ostatnich czterech tygodniach semestru letniego z pośród profesorów zwyczajnych przez Radę profesorów.

Wybory rektora są tajne i odbywają się za pomocą kartek. Nieobecni nie biorą udziału w wyborach. Kartki wyborcze zostają doręczone rektorowi, złożone pismem do wewnątrz i bez otwierania przeliczone przez rektora. Następnie powołany przez rektora członek zgromadzenia odczytuje kartki, celem stwierdzenia liczby głosów, oddanych na każdego z kandydatów, przyczem kartki białe nie są brane w rachubę.

Jeżeli w głosowaniu żaden z kandydatów nie otrzymał większości głosów, to odbywają się powtórne wybory w taki sam sposób. Jeżeli w drugiem głosowaniu żaden z kandydatów nie otrzymał większości głosów, to zebrani przystępują do wyborów ściślejszych pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy otrzymali największą liczbę głosów. W razie równości głosów, oddanych na obu kandydatów, rozstrzyga losowanie.

Od przyjęcia wyboru ma prawo uchylić się tylko ten, kto był już rektorem w Szkole lub kto poda powody odmowy, uznane za wystarczające przez większość zebranych. Wybrany kandydat, którego powody odmowy zostały uznane za niewystarczające, ma prawo apelowania w tej sprawie do Ministra W. R. i O. P. Rektor ustępujący może być wybrany ponownie.

Z przebiegu wyborów winien być sporządzony protokuł, który podpisują rektor oraz wszyscy obecni członkowie Rady profesorów. Protokuł powinien zawierać tylko stwierdzenie liczby głosów oddanych oraz wyniki głosowania. Zostaje on przesłany Ministrowi W. R. i O. P., który z wnioskiem swym przedstawia wybranego kandydata do zatwierdzenia Naczelnikowi Państwa.

W razie, jeżeli Naczelnik Państwa wyborów nie zatwierdzi, rektor urzędujący zwołuje natychmiast Radę profesorów dla wyborów ponownych z wyłączeniem kandydatury niezatwierdzonej.

Art. 16. Rektor nie może być zarazem dziekanem żadnego z wydziałów ani też pierwszym zastępcą dziekana.

Art. 17. Zastępcą rektora jest prorektor, bezpośredni poprzednik rektora na jego stanowisku. Zastępcą prorektora jest dziekan najstarszy latami służby. Przy równości lat służby zastępcą zostaje dziekan starszy wiekiem.

Art. 18. Na czele każdego wydziału stoi dziekan, wybierany na 3 lata w ostatnich czterech tygodniach semestru letniego z pośród profesorów zwyczajnych Szkoły i zatwierdzany przez Ministra W. R. i O. P. Wybory odbywają się w myśl przepisów, przewidzianych w art. 15 dla wyboru rektora.

Art. 19. Dziekana zastępuje w razie potrzeby jego pierwszy zastępca, wybierany bezpośrednio po wyborze dziekana z pośród profesorów zwyczajnych Szkoły przez Radę profesorów. Pierwszego zastępcę dziekana zastępuje w razie potrzeby profesor zwyczajny danego wydziału najstarszy wiekiem.

Art. 20. Nikt nie może być jednocześnie dziekanem dwóch różnych wydziałów; nadto dziekan żadnego wydziału nie może być pierwszym zastępcą dziekana innego wydziału.

Art. 21. Nowoobrani i zatwierdzeni rektor i dziekani obejmują urzędowanie na dwa tygodnie przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. W razie zwłoki w zatwierdzeniu dotychczasowi rektor i dziekani urzędują aż do chwi.i, kiedy zatwierdzenie nastąpi.

Art. 22. Jeżeli w pierwszym lub w drugim roku urzędowania rektor lub którykolwiek z dziekanów utraci możność pełnienia swych obowiązków, to Rada profesorów winna przystąpić do wyboru nowego rektora lub dziekana na resztę trzechlecia. Jeżeli wypadek taki zajdzie w trzecim roku urzędowania rektora lub dziekana, Rada profesorów decyduje o tem, czy należy na resztę roku akademickiego wybrać nowego rektora lub dziekana.

Art. 23. Pierwszego rektora i pierwszych dziekanów mianuje z pośród profesorów zwyczajnych Szkoły na rok jeden Minister W. R. i O. P., przedstawiając nominację rektora do zatwierdzenia Naczelnikowi Państwa.

III. Rada profesorów.

Art. 24. Rada profesorów jest instytucją, której głównem zadaniem jest załatwienie spraw, dotyczących nauczania i karności w szkole.

Do zakresu działania Rady profesorów należą przedewszystkiem:

1) troska o zupełność i celowość całokształtu nauczania; Rada profesorów winna zwłaszcza zwrócić uwagę na to, by każdy student miał sposobność w ciągu normalnego okresu studjów odbycia zaleconych mu wykładów i ćwiczeń w należytym porządku;
2) przygotowywanie i ogłaszanie drukiem po zatwierdzeniu przez Ministra W. R. i O. P. spisu wykładów na każdy semestr;
3) udzielanie dyplomów i stopni doktorskich na podstawie wydanych w tym celu przez Ministra W. R. i O. P. osobnych przepisów;
4) opieka nad zakładami i zbiorami, należącemi do danego wydziału, o ile nie opiekują się niemi ich specjalni kierownicy;
5) inicjatywa w sprawie tworzenia nowych katedr i zakładów oraz rozszerzanie zakładów już istniejących;
6) przedstawianie Ministrowi W. R. i O. P. kandydatów na profesorów, docentów płatnych i nauczycieli umiejętności praktycznych w szkole wraz z wyczerpującą opinją o naukowej i pedagogicznej wartości tych kandydatów;
7) habilitowanie docentów prywatnych na podstawie wydanych w tym celu przez Ministra W. R. i O. P. osobnych przepisów;
8) mianowanie sił naukowych pomocniczych na wniosek kierowników odpowiednich zakładów w myśl wydanych w tym celu przez Ministra W. R. i O. P. osobnych przepisów, które obejmą także prawa i obowiązki sił naukowych pomocniczych;
9) wydawanie opinji naukowych w kwestjach, wchodzących w zakres gałęzi wiedzy, związanych z gospodarstwem wiejskiem;

10) przedkładanie Kuratorjum Szkoły wniosków w sprawie przydzielania sal wykładowych, zakładów, biur, mieszkań i t. p. w obrębie Szkoły;
11) ferowanie wyroków w sprawach dyscyplinarnych studentów na wniosek stałego referenta do spraw dyscyplinarnych, wybieranego na trzy lata w ostatnich czterech tygodniach semestru letniego przez Radę profesorów z pośród profesorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych Szkoły i zatwierdzanego przez Ministra W. R. i O. P. Wybory referenta do spraw dyscyplinarnych odbywają się w myśl przepisów, przewidzianych w art. 15 dla wyboru rektora;
12) decydowanie w kwestjach spornych powstałych pomiędzy wykładającymi w Szkole na tle ich obowiązków służbowych;
13) układanie preliminarzy budżetowych Szkoły, przedstawianych Ministrowi W. R. i O. P. za pośrednictwem Kuratorjum;
14) rozstrzyganie apelacji od uchwał i zarządzeń dziekanów w wypadkach, w których taka apelacja jest przewidziana przez odpowiednie przepisy;
15) przedkładanie do rozstrzygnięcia Ministrowi W. R. i O. P. sporów o kompetencje pomiędzy Radą profesorów a Kuratorjum Szkoły;
16) przedkładanie Ministrowi W. R. i O. P. opinji w sprawach, dotyczących kwestji, czy przyjęte przez profesorów zajęcia poboczne dają się pogodzić z ich stanowiskiem w Szkole;
17) nadawanie stypendjów, przedstawianie kandydatów do stypendjów oraz przyznawanie nagród za prace konkursowe;
18) uchwalanie regulaminu obrad Rady profesorów i przedstawianie go do zatwierdzenia Ministrowi W. R. i O. P.

Art. 25. Posiedzenia Rady profesorów zwołuje rektor, który też przewodniczy posiedzeniom Rady. Rektor nie bierze udziału w głosowaniach, rozstrzyga jednak w razie równości głosów.

Art. 26. Do prawomocności uchwał, powziętych na posiedzeniu Rady profesorów, konieczna jest obecność przynajmniej połowy członków Rady oprócz rektora lub zastępującego go prorektora.

Art. 27. Każdy z członków Rady profesorów ma obowiązek uczęszczania na wszystkie posiedzenia Rady i brania czynnego udziału w jej pracach. Członkowie, zaniedbujący się w tym względzie, będą przez rektora pociągani do odpowiedzialności przed Radą profesorów. Członkowie Rady profesorów obowiązani są do zachowania ścisłej tajemnicy urzędowej.

IV. Kuratorjum Szkoły.

Art. 28. Kuratorjum Szkoły jest instytucją, której głównem zadaniem jest opiekowanie się materjalnemi interesami Szkoły i załatwianie jej spraw gospodarczych.

Do zakresu działania Kuratorjum należą przedewszystkiem:

1) ogólne zarządzanie majątkiem Szkoły i wszystkiemi powierzonemi jej funduszami
2) nadzór nad gospodarstwem, prowadzonem w posiadłościach ziemskich Szkoły,

3) opinjowanie preliminarzy budżetowych Szkoły, przedkładanych przez Radę profesorów,
4) zdobywanie środków materjalnych na cele Szkoły,
5) inicjatywa w sprawie tworzenia nowych budowli oraz rozszerzanie już istniejących,
6) wydawanie opinji i formułowanie dezyderatów w sprawach, dotyczących Szkoły, z punktu widzenia potrzeb rolnictwa krajowego,
7) przydzielanię na wniosek Rady profesorów sal wykładowych, zakładów, biur, mieszkań i t. p. w obrębie Szkoły,
8) przedkładanie do rozstrzygnięcia Ministrowi W. R. i O. P. sporów o kompetencje pomiędzy Kuratorjum a Radą profesorów,
9) uchwalanie regulaminu obrad Kuratorjum i przedstawianie go do zatwierdzenia Ministrowi W. R. i O. P.

Art. 29. Posiedzenia Kuratorjum zwołuje jego przewodniczący. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniach, rozstrzyga jednak w razie równości głosów.

Art. 30. Do prawomocności uchwał, powziętych na posiedzeniu Kuratorjum, niezbędna jest obecność przynajmniej dwóch członków Kuratorjum oraz przewodniczącego lub jego zastępcy.

Art. 31. Każdy z członków Kuratorjum ma obowiązek uczęszczania na wszystkie posiedzenia Kuratorjum i brania czynnego udziału w jego pracach. Członkowie, zaniedbujący się w tym względzie, zostają przez przewodniczącego pociągnięci do odpowiedzialności przed Ministrem W. R. i O. P. Członkowie Kuratorjum obowiązani są do przestrzegania ścisłej tajemnicy urzędowej.

V. Rektor.

Art. 32. Rektor jest bezpośrednim zwierzchnikiem Szkoły w stosunkach wewnętrznych oraz przedstawicielem jej na zewnątrz.

Art. 33. Rektor jes odpowiedzialny za wykonanie wszelkich zarządzeń, przewidzianych przez obowiązujące przepisy prawne oraz uchwały Rady profesorów. Jeżeli rektor uważa, że nie może odpowiadać za wykonanie pewnej uchwały Rady profesorów, to uchwałę tę zawiesza, przedstawiając zarazem sprawę Ministrowi W. R. i O. P.

Art 34. Sprawy, których załatwienie wymaga jedynie zastosowania obowiązujących uchwał i przepisów, rektor załatwia sam i przedstawia je Radzie profesorów na najbliższem posiedzeniu. Wszelkie inne zarządzenia rektora wymagają uprzedniej sankcji Rady profesorów. Jedynie w wypadkach, wymagających natychmiastowej decyzji, rektor załatwia i takie sprawy sam, przedkładając jednak następnie swe zarządzenie Radzie profesorów do zatwierdzenia.

Art. 35. Do specjalnych obowiązków rektora należy:

1) czuwanie nad tem, by wszyscy wykładający w Szkole wypełniali należycie swe obowiązki, aby wykłady rozpoczynały się we właściwym czasie, nie uległy przerwom bez dostatecznych powodów i nie kończyły się przed oznaczonym terminem;

2) czuwanie nad porządkiem wewnętrznym w Szkole i we wszystkich jej pomieszczeniach i przedsiębranie niezbędnych ku temu zarządzeń;
3) czuwanie nad zachowywaniem się studentów oraz udzielanie im stosownych napomnień w przypadkach uchybień przeciwko obowiązkom akademickim;
4) prowadzenie aktów, dotyczących egzaminów dyplomowych i doktorskich, dokonanych habilitacji i t. p.;
5) wydawanie dorocznej kroniki Szkoły;
6) załatwianie spraw, dotyczących mianowania i zwalniania urzędników Szkoły w myśl art. 72 niniejszego statutu;
7) udzielanie wykładającym w Szkole urlopów do dni 8-miu oraz opinjowanie podań o urlopy dłuższe, skierowywanych do Ministra W. R. i O. P.

Art. 36. Pisma, skierowane do władz przez zakłady naukowe, poszczególnych wykładających i studentów Szkoły, podpisuje rektor.

Wszelkie rozporządzenia i pisma Ministra W. R. i O P, skierowane do instytucji Szkoły z wyjątkiem Kuratorjum oraz pisma do poszczególnych wykładających lub studentów, przychodzą na ręce rektora.

Art. 37. Pod koniec każdego roku akademickiego rektor zwołuje zgromadzenie wszystkich wykładających w Szkole, celem omówienia propozycji i życzeń wykładających we wszelkich sprawach naukowych i administracyjnych. Na zgromadzenie to rektor zaprasza także członków Kuratorjum. Protokuł zgromadzenia zostaje przesłany wraz z opinją Rady profesorów i Kuratorjum Ministrowi W. R. i O. P.

VI. Dziekani.

Art. 38. Dziekani reprezentują swe wydziały w Radzie profesorów oraz nazewnątrz Szkoły. Dziekan każdego wydziału jest odpowiedzialny za wykonanie wszelkich zarządzeń, dotyczących wydziału, przewidzianych przez uchwały Rady profesorów oraz za wykonanie obowiązujących przepisów prawnych. Jeżeli dziekan uważa, że nie może odpowiadać za wykonanie pewnej uchwały Rady profesorów, to przedstawia sprawę rektorowi.

Art. 39. Sprawy, których załatwienie wymaga jedynie zastosowania obowiązujących uchwał i przepisów, dziekan załatwia sam, zawiadamiając o tem Radę profesorów na najbliższem posiedzeniu. Wszelkie inne zarządzenia dziekana wymagają uprzedniej sankcji Rady profesorów. Jedynie w wypadkach, wymagających natychmiastowej decyzji, dziekan załatwia i takie sprawy sam, przedkładając jednak następnie swe zarządzenia Radzie profesorów do zatwierdzenia.

Art. 40. Do specjalnych obowiązków dziekana należy:
1) piecza nad dobrem wydziału oraz kontrola nad jego specjalnemi funduszami;
2) czuwanie nad przykładaniem się do nauki i dobrem prowadzeniem się studentów, należących do wydziału oraz udzielanie im stosownych napomnień w przypadkach uchybień przeciwko obowiązkom akademickim;

3) prowadzenie listy studentów wydziału, prowadzenie ksiąg kontroli, zapisów na wykłady i ćwiczenia, kontroli wyników egzaminów oraz wszelkich aktów wydziału;
4) przygotowywanie sprawozdań z działalności wydziału, przedstawianych z końcem roku szkolnego Radzie profesorów. Dziekan ma prawo wymagać w zajęciach administracyjnych pomocy kancelarji Szkoły oraz usług woźnych.

VII. Profesorowie, docenci, nauczyciele.

Art. 41. Profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych mianuje Naczelnik Państwa na wniosek Ministra W. R. i O. P., kandydatów na profesorów przedstawia Rada profesorów. Profesorami zwyczajnymi i nadzwyczajnymi mogą być tylko osoby, które dały się poznać zaszczytnie ze swej działalności naukowej oraz pedagogicznej.

Art. 42. Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni winni czas wolny od zajęć obowiązkowych poświęcać naukowej pracy badawczej i przyczyniać się do postępu i rozwoju nauk, związanych z gospodarstwem wiejskiem. Zwłaszcza winni się starać o przysporzenie krajowi nowych pracowników naukowych, wdrażając młodych adeptów do samodzielnej pracy badawczej.

Art. 43. Prawa i obowiązki profesorów, wynagrodzenie ich oraz czas służby, zostaną określone w osobnej pragmatyce służbowej.

Art. 44. Osobom o wyjątkowych zasługach naukowych może Naczelnik Państwa na wniosek Ministra W. R. i O. P. a na przedstawienie Rady profesorów nadać tytuł honorowego profesora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Art. 45. Docenci prywatni nie są mianowani przez władze państwowe, mają oni prawo wykładania w Szkole i korzystania w tym celu z jej sal wykładowych, które to prawo uzyskują w myśl specjalnych przepisów. Uchwały Rady profesorów, udzielające veniam legendi, wymagają zatwierdzenia Ministra W. R. i O. P.

Art. 46. Docentom prywatnym, szczególniej zasłużonym dla Szkoły i jej zadań, może Naczelnik Państwa na wniosek Ministra W. R. i O. P. a na przedstawienie Rady profesorów nadać tytuł profesora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Art. 47. Docentów płatnych i nauczycieli umiejętności praktycznych mianuje Minister W. R. i O. P. na przedstawienie Rady profesorów.

Art. 48. Kandydatów na pierwszych profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych przedstawia do nominacji Naczelnikowi Państwa Minister W. R. i O. P. po wysłuchaniu opinji specjalnie w tym celu powołanej przez siebie komisji.

VIII. Zakłady Szkoły.

Art. 49. Celem umożliwienia osiągnięcia swych zadań naukowych pedagogicznych Szkoła posiada specjalne zakłady naukowe, jako to: labo-

ratorja, pracownie, pola doświadczalne, seminarja, bibljotekę, muzea, gabinety i t. p., stanowiące bądź jej własność, bądź też oddane do jej dyspozycji.

Art. 50. Na czele każdego zakładu stoi odpowiedzialny kierownik, mianowany przez Ministra W. R. i O. P. na wniosek Rady profesorów.

Art. 51. Kierownicy zakładów winni zawiadywać zarówno naukowemi, jak i gospodarczemi sprawami swych zakładów. Nadto mają oni obowiązek przychodzenia w miarę możności z pomocą pokrewnym zakładom Szkoły w ich potrzebach.

Kierownicy zakładów obowiązani są przedkładać z końcem roku szkolnego rektorowi Szkoły preliminarze budżetowe na rok następny oraz sprawozdania z działalności zakładu w danym roku akademickim, w celu dostarczenia materjałów do kroniki Szkoły.

Art. 52. Bezpośrednim zwierzchnikiem zarówno sił naukowych pomocniczych, dodanych kierownikom zakładów, jak i służby każdego zakładu, jest jego kierownik, nadto siły naukowe pomocnicze podlegają rektorowi, służba zaś sekretarzowi i rektorowi.

Udzielanie urlopów do 2 tygodni siłom naukowym pomocniczym i służbie zakładów naukowych należy do kierownika zakładu, urlopów do 6 tygodni udziela rektor, dłuższych urlopów Minister W. R. i O. P.

Art. 53. Władzą dyscyplinarną sił naukowych pomocniczych i służby zakładów Szkoły jest rektor.

Art. 54. Regulaminy dla zakładów naukowych uchwala na podstawie wniosków odnośnych kierowników Rada profesorów.

IX. Studenci.

Art. 55. Studentem Szkoły może być osoba, która posiada świadectwo dojrzałości i spełnia nadto warunki wymienione szczegółowo w „Przepisach dla studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego", wydanych przez Ministra W. R. i O. P.

Art. 56. Przyjmowanie studentów do Szkoły odbywa się za pomocą aktu imatrykulacji na podstawie decyzji komisji imatrykulacyjnej, złożonej z rektora i dziekanów.

Po wpisaniu do albumu Szkoły imienia i nazwiska, miejsca urodzenia, przynależności państwowej, wyznania i odbytych studjów, student ślubuje rektorowi przez podanie ręki, że będzie się stosował sumiennie do istniejących przepisów i będzie posłuszny rozporządzeniom władz akademickich, poczem otrzymuje matrykułę.

Art. 57. Po dokonaniu imatrykulacji student zgłasza się do dziekana tego wydziału, do którego pragnie należeć: dziekan zapisuje go do albumu wydziału (inskrypcja).

Art. 58. Przez imatrykulację i inskrypcję student zyskuje obywatelstwo akademickie wraz z przywiązanemi doń prawami i obowiązkami, przewidzianemi w „Przepisach dla studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego".

Art. 59. Utrata obywatelstwa akademickiego następuje:
1) wskutek wydania świadectwa wystąpienia ze Szkoły,
2) wskutek wydalenia ze Szkoły w drodze dyscyplinarnej,
3) wskutek wykreślenia z albumu Szkoły.

Rektor ma prawo zastosować środek, przewidziany w p. 3, jeżeli student, mimo napomnienia, nie zapisał się w przeciągu pierwszych trzech tygodni po rozpoczęciu semestru na przepisaną liczbę wykładów, lub też gdy nie opłacił czesnego we właściwym terminie.

Art. 60. Każdy student, opuszczający Szkołę, otrzymuje na żądanie świadectwo wystąpienia z wyszczególnieniem wykładów i ćwiczeń, na które był zapisany i z uwagą co do sprawowania się.

Art. 61. Osoby, nie mogące być imatrykulowanemi, mogą być dopuszczone do słuchania wykładów w charakterze słuchaczy nadzwyczajnych jedynie w drodze wyjątku z uwzględnieniem postanowień, zawartych w „Przepisach dla studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego“.

X. Wykłady.

Art. 62. Wykłady dzielą się na wykłady w znaczeniu ściślejszem oraz na ćwiczenia. Zostają one ogłaszane przed rozpoczęciem każdego półrocza.

Art. 63. Wykłady profesorów i docentów winny dawać całokształt współczesnego stanu odpowiednich gałęzi wiedzy lub też poszczególnych ich części i zagadnień specjalnych, opracowany w sposób możliwie jasny, zwięzły i przystępny. Wykładający winni o ile możności uwzględniać stan wykładanych przez się umiejętności w kraju naszym, nadto zachęcać do czynienia dalszych badań samodzielnych oraz wskazywać na istniejące braki i luki.

Art. 64. Wykłady profesorów i docentów mogą być publiczne, zwyczajne oraz prywatne.

Wykłady publiczne są bezpłatne; za wykłady zwyczajne studenci uiszczają stosowną opłatę, zależną od liczby godzin; na słuchanie wykładów prywatnych należy uzyskać pozwolenie wykładającego.

Art. 65. Każdy wykładający podaje z początkiem semestru do wiadomości studentów termin, w którym rozpocznie swe wykłady.

Art. 66. Wykładający obowiązani są mieć zapowiedziane przez nich wykłady, jeżeli się na nie zgłoszą przynajmniej trzej studenci, jako słuchacze.

Art. 67. Wykłady docentów prywatnych są brane w rachubę przy zaliczeniu semestrów tak samo, jak wykłady profesorów.

Art. 68. Ćwiczenia w laboratorjach i pracowniach są uważane narówni z wykładami zwyczajnemi. Mogą się na nie zapisywać wszyscy studenci, należący do odpowiedniego wydziału, studenci zaś innych wydziałów za zgodą właściwego kierownika.

Za ćwiczenia te studenci uiszczają stosowną opłatę oraz dodatkową opłatę za korzystanie z pracowni i jej środków. Wysokość tej opłaty oznacza Minister W. R. i O. P. na wniosek Rady profesorów.

Art. 69. Zajęcia w seminarjach specjalnych oraz prace laboratoryjne samodzielne na tematy, dawane przez profesorów, są traktowane tak, jak wykłady prywatne. Celem zapisania się na nie należy uprzednio uzyskać przyzwolenie odpowiedniego profesora, względnie kierownika zakładu.

Art. 70. Osobom, upoważnionym przez Ministra, przysługuje prawo wstępu na wykłady i ćwiczenia.

XI. Urzędnicy i służba.

Art. 71. Władzom Szkoły dodany jest personel urzędniczy, w którego skład wchodzą: sekretarz Szkoły oraz siły pomocnicze w miarę potrzeby.

Art. 72. Urzędników Szkoły mianuje i zwalnia Minister W. R. i O. P. na wniosek rektora.

Art. 73. Bezpośrednim zwierzchnikiem personelu urzędniczego jest sekretarz Szkoły, który jest dyrektorem kancelarji Szkoły. Sekretarz wraz z personelem urzędniczym podlega rektorowi.

Art. 74. Udzielanie urlopów do 6 tygodni personelowi urzędniczemu należy do rektora; dłuższych urlopów udziela Minister W. R. i O. P.

Art. 75. Władzą dyscyplinarną personelu urzędniczego jest rektor.

Art. 76. Regulamin, normujący funkcje sekretarjatu oraz obowiązki personelu urzędniczego, układa rektor a zatwierdza Minister W. R. i O. P.

Art. 77. Służba szkolna dzieli się na stałą i pomocniczą. Służbę stałą mianuje, zaś służbę tymczasową mianuje i oddala rektor.

Art. 78. Bezpośrednim zwierzchnikiem służby szkolnej (z wyjątkiem służby zakładów naukowych) jest sekretarz Szkoły.

Art. 79. Urlopów służbie, z wyjątkiem urlopów niedłuższych nad 2 tygodnie, dawanych służbie zakładów naukowych przez ich kierowników, udziela do 6 tygodni rektor, na przedstawienie sekretarza Szkoły; dłuższych urlopów udziela Minister W. R. i O. P.

Art. 80. Władzą dyscyplinarną służby szkolnej jest rektor.

Art. 81. Regulamin, normujący obowiązki służby szkolnej, układa rektor.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
Jan Łukasiewicz

(Dziennik Praw № 14 z dnia 8-II 1919 r., poz. 148).

DEKRET

upoważniający Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do podjęcia parcelacji majątków b. ros. Banku Włościańskiego i do wydzierżawiania dóbr państwowych małorolnym i bezrolnym.

Polecam Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych stosownie do jego wniosku i uchwały Rady Ministrów —

1) niezwłoczne zorganizowanie i podjęcie parcelacji majątków b. rosyjskiego Banku Włościańskiego;

2) niezwłoczne powołanie do życia, w celu popierania parcelacji, kolonizacji wewnętrznej oraz meljoracji, Polskiego Państwowego Banku Rolnego na podstawie wydanego w osobnym dekrecie statutu;

3) wydzierżawienie dóbr skarbowych i donacyjnych, które Minister na ten cel przeznaczy, — bezrolnym i małorolnym w drobnych parcelach, zapewniających rodzinie rolnika dostateczne utrzymanie, a to na podstawie specjalnych, mających byc wydanemi przepisów.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski.

Prezes Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw Nr. 14 z dnia 8-II. 1919 r. poz. 156)

DEKRET

w przedmiocie zmiany ustawy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 9 czerwca 1888 r., uchwalonej przez ogólne zebranie połączonych władz Towarzystwa w dniu 5 i 11 marca 1918 roku.

Na mocy uchwały Rady Ministrów stanowię:

Art. 1. Poniżej wymienione artykuły ustawy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 9 czerwca 1888 r. otrzymują brzmienie następujące:

Art. 91. Pożyczki udzielane są na dobra, których własność, nieścieśniona szczególnemi przepisami, ustaloną jest w hipotekach przy sądach okręgowych. Pożyczki udzielane są również na osady, posiadane na podstawie ukazu z dnia 19 lutego 1864 roku, jeżeli własność takich osad jest w hipotece przy sądzie okręgowym uregulowaną i jeżeli osady te mają ustalone granice.

UWAGA. Do osad, w niniejszym artykule wymienionych, nie stosują się w razie sprzedaży przez Towarzystwo czasowe co do nabywców ograniczenia, zamieszczone w ukazie z dnia 19 lutego 1864 roku. (Zbiór Praw i Rozporządzeń Rządowych 1894 r. Nr. 118 poz. 856).

Art. 112. Wypłatę pożyczki dopełnia w kancelarji hipotecznej delegowany Radca Dyrekcji Szczegółowej.

Przed wypłatą pożyczki dodatkowej powinny być uiszczone wszystkie zaległości, na dobrach ciążące.

Art. 145. Przygotowanie listów zastawnych i kuponów uskutecznia się kosztem Towarzystwa w Dyrekcji Głównej pod bezpośrednim nadzorem jej Prezesa i Członków. Towarzystwo Kredytowe Ziemskie ma prawo, jako zwrot kosztów przygotowania listów zastawnych i innych, z wydawaniem pożyczek związanych, pobierać specjalną opłatę od biorących pożyczki do wysokości $^{3}/_{4}\,^{0}/_{0}$ od przyznanej pożyczki.

Art. 2. Moc artykułu 198 tymczasowo zawiesza się.

Art. 3. Dekret niniejszy nabiera mocy obowiązującej z dniem jego ogłoszenia.

Dan w Warszawie, dn. 8 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

(Dziennik Praw № 14 z dnia 8/II 1918 r. poz. 179).

DEKRET

w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1. W celu obrony prawnej i zastępstwa prywatno-prawnych i publicznych interesów Państwa i tych podmiotów prawnych, które mają być pod względem opieki prawnej traktowane na równi ze Skarbem Państwa, oraz udzielania opinji i porady prawnej na żądanie władz i instutucji państwowych zostaje utworzoną dla całego obszaru Państwa Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w mieście stoł. Warszawie.

Art. 2. Do zakresu działania Prokuratorji Generalnej należy:

1) Zastępstwo sądowe wogóle, a w szczególności prowadzenie sporów prawnych, dotyczących interesów prywatno-prawnych i majątkowych Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych.
2) Zastępstwo sądowe interesów publicznych w tych wypadkach, w których Prokuratorja Generalna w braku innego organu specjalnego przez właściwą władzę państwową będzie wezwaną.

3) Zastępstwo interesów prawnych i majątkowych Skarbu Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych, tudzież interesów administracji państwowej wogóle w postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi w miarę postanowień, poniżej w art. 4 i 6 zawartych.
4) Wydawanie opinji prawnych we wszystkich sprawach, tyczących się prawnych i majątkowych interesów Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych albo też interesów administracji państwowej wogóle.
5) Współdziałanie przy zawieraniu umów prawnych i przy sporządzaniu aktów i dokumentów prawnych w sprawach prywatnoprawnych i majątkowych Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych.
6) Opinjowanie na życzenie Rady Ministrów lub poszczególnych Ministerstw projektów ustaw i ogólnie obowiązujących rozporządzeń centralnych władz państwowych ze stanowiska ogólno-prawnego, organizacyjnego i techniki ustawodawczej, a w szczególności ze stanowiska prywatno-prawnych, majątkowych i administracyjnoprawnych interesów Państwa.

Art. 3. Do majątku Państwa i do podmiotów prawnych, które pod względem porady i opieki prawnej mają być traktowane narówni z majątkiem Państwa, należą:

1) Skarb Państwa wogóle, a więc wszystkie państwowe podatki, opłaty, czynsze i daniny, monopole, dobra i lasy państwowe, królewszczyzny, wogóle wszelki ruchomy i nieruchomy majątek państwowy, państwowe przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady wszelkiego rodzaju i wogóle wszelkie do prowadzenia gospodarstwa państwowego przeznaczone przedsiębiorstwa, instytucje i zaklady.
2) Spadki bezdziedziczne.
3) Prawa terytorja ne, granice państwowe, oraz prywatno-prawne i majątkowe należności i roszczenia Państwa do państw obcych, wynikające z traktatów i umów międzynarodowych.
4) Nałożone przez państwowe władze administracyjne kary pieniężne, o ile idzie o ich ściągnięcie w drodze sądowej, oraz publiczne opłaty i daniny wogóle, o ile ściąganie ich odbywać się ma za pomocą tych samych organów i temi samemi środkami, jak opłat państwowych.
5) Wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, pozostający pod zarządem władz państwowych, podczas trwania tego zarządu, oraz te fundusze, instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, w całości lub części ze Skarbu Państwa datowane albo przez Skarb Państwa w całości lub części finansowe lub gwarantowane, za których niedobory Skarb Państwa ma odpowiadać albo w których finansowym wyniku Skarb Państwa jest interesowanym.
6) Prawo patronatu, przysługujące Państwu i podmiotem prawnym, w niniejszym artykule pod 1 i 5 określonym.
7) Fundacje, będące pod bezpośrednim zarządem państwowym.
8) Majątek tych indywidualnie oznaczonych podmiotów prawnych, które nie są objęte postanowieniami tego artykułu, w punktach 1 do 7 zawartemi, a których zastępstwo poruczone zostanie

Prokuratorji Generalnej uchwałą Rady Ministrów, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym.

9) Oprócz przypadków, w tym artykule wyszczególnionych, zastępstwo i ingerencja Prokuratorji Generalnej ma mieć miejsce wszędzie tam, gdzie to specjalne przepisy ustawowe przewidują.

Art. 4. Przewidziane w art. 2 zastępstwo sądowe obejmuje wszelkie czynności w postępowaniu cywilnem przed wszystkiemi sądami i władzami sądowemi, na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej istniejącemi, a to tak w sprawach spornych, jak i w postępowaniu bezspornem wszelkiego rodzaju.

Podmioty prawne, w art. 3 określone, zastępować może w sądowem postępowaniu cywilnem wszelkiego rodzaju wyłącznie i jedynie Prokuratorja Generalna, która też jest uprawnioną do prawnie skutecznego i wiążącego podejmowania i spełniania wszelkich czynności i kroków prawnych bez potrzeby wykazywania się osobnem pełnomocnictwem lub upoważnieniem. Wyjątek stanowi przepis art. 1 ustawy hipotecznej z r. 1818.

W postępowaniu sądowo-karnem Prokuratorja Generalna bierze udział wtedy, jeżeli się okaże potrzeba zastępowania prywatno-prawnych interesów podmiotów prawnych, w art. 3 określonych.

W postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi Prokuratorja Generalna bierze udział w tych wypadkach, w których zastępstwo poruczone jej będzie przez władzę administracyjną, powołaną do zarządu lub nadzoru nad odnośnym podmiotem prawnym lub nad odnośną gałęzią administracji państwowej.

Art. 5. Prokuratorja Generalna podlega w sprawach osobowych i administracyjno-gospodarczych bezpośrednio Prezydentowi Ministrów, któremu też służy prawo naczelnego nadzoru na sprawowaniem przekazanych jej czynności urzędowych.

W spełnianiu swoich czynności urzędowych działa Prokuratorja Generalna samodzielnie na żądanie władz centralnych oraz władz, urzędów i instytucji, uprawnionych do samodzielnego zarządzania majątkiem lub reprezentowania interesów Państwa i podmiotów prawnych, w art. 3 określonych.

W czasie sporu pomiędzy Prokuratorją a uprawnionemi do korzystania z jej pomocy instytucjami rozstrzyga Rada Ministrów, jednakże zarządzenia, niecierpiące zwłoki, winne być przez Prokuratorję natychmiast poczynione.

Projekty ustaw i ogólnie obowiązujących rozporządzeń władz centralnych udzielane będą Prokuratorji Generalnej do zaopinjowania bądź przez Prezydjum Rady Ministrów, bądź też przez właściwe Ministerstwo.

Art. 6. W wypadkach kolizji pomiędzy interesami Skarbu Państwa a interesami instytucji, traktowanych stosownie do art. 3 narówni ze Skarbem Państwa, Prokuratorja ma zastępować Skarb Państwa, inne instytucje mają mieć dla siebie w tym wypadku ustanowionych w drodze właściwej osobnych doradców lub zastępców.

W wypadkach kolizji interesów pomiędzy instytucjami, traktowanemi w myśl art. 3 narówni ze Skarbem Państwa, Prokuratorja nie może zastępować żadnej ze stron, lecz winni być w drodze właściwej powołani dla każdej strony osobni doradcy lub zastępcy.

Zastępstwa ogólnych interesów administracji państwowej względnie interesowanej władzy administracyjnej przed sądami prawa publicznego

nie może Prokuratorja Generalna sprawować w tych sprawach, w których jeden z podmiotów prawnych, w art. 3 określonych, jest stroną bezpośrednio lub pośrednio interesowaną.

Art. 7. Prokuratorja Generalna składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Kierowników Wydziałów, Radców i Referentów, którzy stanowią kolegjum, rozważające sprawy w zakresie działania Prokuratorji Generalnej.

Zastępstwo sądowe powierzane być może poszczególnym urzędnikom Prokuratorji oraz adwokatom. Adwokaci otrzymują na występowanie w imieniu Prokuratorji pełnomocnictwo szczególne.

Art. 8. Na czele Prokuratorji Generalnej stoi Prezes Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, mianowany przez Naczelnika Państwa na propozycję Rady Ministrów.

Prezes reprezentuje Prokuratorję Generalną na zewnątrz, kieruje wszystkiemi czynnościami urzędowemi, przestrzega prawidłowego ich toku, wydaje potrzebne w tym celu zarządzenia, polecenia i wskazówki i jest odpowiedzialny przed Prezydentem Ministrów za tok czynności urzędowych.

Za szkodę materjalna, wynikłą dla Skarbu Państwa lub podmiotów prawnych, w art. 3 określonych, z powodu naruszenia lub zaniedbania przez Prezesa obowiązków służbowych, tym statutem nań nałożonych, może być on pociagnięty do odpowiedzialności majątkowej.

Prezes kieruje działalnością wszystkich urzędników i funkcjonarjuszów Prokuratorji Generalnej oraz sprawuje na nimi nadzór służbowy.

Jeżeli Prezes z jakiegokolwiek badź powodu czynnym być nie może zastępuje go Wiceprezes Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, sprawujący równocześnie kierownictwo jednego wydziału Prokuratorji Generalnej.

Art. 9. W miarę potrzeby utworzone będą dla ściśle określonych okręgów terytorjalnych oddziały Prokuratorji Generalnej pod nazwą: „Prokuratorja Okręgowa Rzeczypospolitej Polskiej w . . . .", stanowiące integralną część Prokuratorji Generalnej i podlegające nadzorowi.

Prokuratorje Okręgowe powołane będą do życia rozporządzeniem Rady Ministrów, wydanem na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej i ogłoszonem w Dzienniku Urzędowym, które określi równocześnie siedzibę i okręg terytorjalny Prokuratorji Okręgowej. Na obszarze nie przekazanym żadnej Prokuratorji Okręgowej pozostaje wyłącznie Prokuratorja Generalna powołaną do spełniania zadań i czynności, określonych w art. 1 i 2 niniejszego statutu.

Prokuratorje Okręgowe spełniają w swoim okręgu zadania i czynności, określone w art. 2 punkt 1) do 5), zupełnie samodzielnie, mają jednak w sprawach wątpliwych lub ogólnej i zasadniczej doniosłości odnosić się do Prokuratorji Generalnej o wskazówki. Wydane przez Prokuratorję Generalną decyzje są dla Prokuratorji Okręgowej wiążące.

W wypadkach, przewidzianych w art. 5 i 6 tego statutu, należących do decyzji Rady Ministrów, obowiązaną jest Prokuratorja Okręgowa zasięgać decyzji Prokuratorji Generalnej.

Prokuratorja Okręgowa ma w przekazanym jej okręgu w ogólności te same prawa i obowiązki, jakie statut niniejszy przewiduje dla Prokuratorji Generalnej, o ile tenże nie zawiera odmiennych postanowień.

Art. 10. Prokuratorja Okręgowa składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Kierowników Wydziałów, Radców i Referentów, którzy stanowią kolegjum, rozważające sprawy w zakresie działania Prokuratorji Okręgowej.

Zastępstwo sądowe powierzane być może poszczególnym urzędnikom Prokuraratorji Okręgowej oraz adwokatom. Adwokaci otrzymują na występowanie w imieniu Prokuratorji Okręgowej pełnomocnictwo szczególne.

Art. 11. Na czele Prokuratorji Okręgowej stoi Prezes Prokuratorji Okręgowej Rzeczypospolitej Polskiej, który posiada te same prawa i obowiązki wogóle, a w szczególności także względem podległej mu Prokuratorji Okręgowej i wszystkich jej urzędników i funkcjonarjuszów, co Prezes Prokuratorji Generalnej, o ile statut ten nie zawiera odmiennych postanowień.

Jeżeli Prezes Prokuratorji Okręgowej z jakiegokolwiek bądź powodu czynnym być nie może, zastępuje go Wiceprezes Prokuratorji Okręgowej, będący równocześnie kierownikiem jednego wydziału Prokuratorji Okręgowej.

Art. 12. Do wszystkich urzędników i funkcjonarjuszy Prokuratorji Generalnej i Prokuratorji Okręgowych stosują się obowiązujące przepisy służbowe dla urzędników państwowych wogóle.

Urzędnicy Prokuratorji mają się poświęcić wyłącznie pełnieniu przekazanych im czynności urzędowych i nie wolno im pod rygorem utraty służby zajmować się bezpośrednio lub pośrednio sprawowaniem zastępstwa prawnego lub interesami prawnemi osób prywatnych. Przepis ten nie narusza prawa urzędnika do bezpłatnego sprawowania zastępstwa lub zawieraniu interesów prawnych w jego własnych sprawach, jak również w sprawach jego krewnych, powinowatych, żony, pupilów i dzieci przybranych, wreszcie sprawowania opieki lub kurateli, o ile we wszystkich tych wypadkach nie zachodzi kolizja z jego obowiązkami służbowemi.

Urzędnicy Prokuratorji. posiadający wykształcenie prawnicze, korzystają, występując przed sądem wogóle, z praw adwokatów.

Wszyscy urzędnicy i funkcjonarjusze Prokuratorji winni stosować się do decyzji kolegjum oraz zarządzeń, poleceń i wskazówek Prezesa. Przeciw widocznie niesłusznym lub przeciwnym prawu zarządzeniom lub poleceniom Prezesów mają prawo i obowiązek odwołania się do Prezydenta Ministrów względnie Prezesa Prokuratorji Generalnej. Odwołanie takie wnieść należy na ręcę Prezesa Prokuratorji Generalnej względnie Prezesa Prokuratorji Okręgowej.

Za szkodę materjalną, wynikłą dla Skarbu Państwa lub podmiotów prawnych, w art. 3 określonych. z powodu naruszenia lub zaniedbania obowiązków służbowych, tym statutem nałożonych, może być urzędnik lub funkcjonarjusz Prokuratorji pociągnięty do odpowiedzialności majątkowej.

Art. 13. Stanowiska służbowe w Prokuratorji zajmować mogą osoby nieposzlakowane, posiadające obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej.

Urzędnikami Prokuratorji, oprócz urzędników kancelaryjnych. rachunkowych i kasowych, mogą być tylko te osoby, które ukończyły prawne studja uniwersyteckie i wykażą się wszechstronną teoretyczną i praktyczną znajomością prawa, tudzież odbytą dwuletnią aplikacją sądową.

Specjalne wyższe wymogi kwalifikacyjne, konieczne do uzyskania poszczególnych stanowisk i sposób ich wykazania. jak również ułatwienia, mające obowiązywać w dwuletnim okresie przejściowym od czasu wejścia w życie tego statutu, określi instrukcja służbowa, wydana rozporządzeniem Rady Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Służba w Prokuratorji zastępuje dla prawników aplikację adwokacką, wymaganą do dopuszczenia do egzaminu adwokackiego i do wykonywania

adwokatury (art. 3 i 17 statutu tymczasowej Palestry Państwa Polskiego) uwalnia od egzaminu sądowego.

Art. 14. Prezes Prokuratorji Generalnej zaliczony będzie do III kategorji płac urzędników państwowych z poborami, przewidzianemi dla Podsekretarzy Stanu.

Wiceprezes Prokuratorji Generalnej i Prezesi Prokuratorji Okręgowych zaliczeni będą do IV kategorji płac urzędników państwowych.

Tytulatury i zaliczenie reszty urzędników i funkcjonarjuszów do odpowiedniej kategorji płac ustali wspomniana powyżej instrukcja służbowa.

Wiceprezesa Prokuratorji Generalnej i Prezesów Prokuratorji Okręgowych mianuje Naczelnik Państwa na propozycję Rady Ministrów, przedstawioną na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Urzędników, zaliczonych do kategorji V, VI i VII, mianuje Prezydent Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej.

Pozostałych urzędników mianuje Prezes Prokuratorji Generalnej.

Urzędników kancelaryjnych, rachunkowych i kasowych X i XI kategorji płac oraz innych funkcjonarjuszów mianują właściwi Prezesi.

Art. 15. Instrukcja służbowa (art. 13) określi bliżej tok, sposób i formę wewnętrznego urzędowania i zarządu, specjalne zadania, obowiązki i prawa poszczególnych kategorji urzędników i funkcjonarjuszów, ustrój i funkcje urzędów pomocniczych, służby rachunkowej i kasowej, personelu kancelaryjnego, woźnych i służby niższej.

Art. 16. Statut niniejszy otrzymuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia..

Termin rozpoczęcia czynności Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oznaczy i przepisy wykonawcze wyda Rada Ministrów.

Na obszarach, pochodzących z b. zaboru austrjackiego, posiadać będzie Prokuratorja Generalna aż do odmiennego uregulowania ten sam zakres działania, jaki służył tam b. Prokuratorjom Skarbu.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Skarbu:
Dr. Englich.

(Dziennik Praw № 14 z dnia 8-II 1919 r., poz. 181).

DEKRET

o powołaniu do czynnej służby wojskowej lekarzy weterynaryjnych w wieku do 45 lat życia.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię, co następuje:

Zarządzam na czas potrzeby wojennej powołanie w obrębie Państwa Polskiego do służby czynnej wojskowej wszystkich dyplomowanych lekarzy weterynaryjnych, którzy nie przekroczyli 45 go roku życia.

Wszyscy lekarze weterynaryjni, podlegający powołaniu, obowiązani są do dnia 20 lutego r. b. stawić się w miejscowych Powiatowych Komendach Uzupełnień celem rejestracji.

Lekarze weterynaryjni powołani i zarejestrowani, którzy pełnią ważne obowiązki publiczne, mogą być w miarę możności, na wniosek Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, od służby czynnej zwolnieni.

Wydanie przepisów wykonawczych niniejszego dekretu poruczam Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Dan w Warszawie, dnia 6 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
Wroczyński
Inżynier-Pułkownik

(Dziennik Praw № 14 z d. 8.II 1919 r. poz. № 194).

DEKRET

w przedmiocie rekwizycji lokali na potrzeby urzędów państwowych.

Art. 1. Zarówno wojskowe, jak i cywilne urzędy państwowe, o ile nie otrzymają stosownych pomieszczeń w gmachach państwowych, mogą zajmować lokale w domach prywatnych na mocy umowy dobrowolnej lub w drodze rekwizycji urzędowej z zachowaniem przepisów poniższych.

Art. 2. Gdy urząd państwowy nie uzyska lokalu w drodze umowy dobrowolnej, winien wystąpić do okręgowego zarządu dóbr państwowych

z wnioskiem o rekwizycję określonego domu lub lokalu, zawiadamiając jednocześnie właściciela domu.

Umowy, zawarte, przez właściciela po otrzymaniu zawiadomienia, są nieważne.

Art. 3. Okręgowy zarząd dóbr państwowych rozstrzyga sprawę w komisji, złożonej z: 1) naczelnika okręgowego zarządu dóbr lub delegowanego przezeń urzędnika, 2) delegata miejscowej władzy administracyjnej i 3) delegata miejscowej władzy skarbowej po zasięgnięciu piśmiennej opinji właściwej instytucji samorządowej (magistrat, gmina) oraz po wysłuchaniu należycie wezwanych: przedstawiciela interesowanego urzędu i właściciela domu, jeśli się zgłosi.

Art. 4. Decyzja zarządu okręgowego dóbr państwowych, zarządzająca rekwizycję, określi wysokość opłaty, należnej za lokal zarekwirowany oraz w razie koniecznej potrzeby nakaże eksmisję dotychczasowych lokatorów za słusznem odszkodowaniem i z zachowaniem terminów, ustalonych zwyczajami miejscowemi.

Art. 5. Decyzje okręgowego zarządu dóbr państwowych ulegają w terminie czternastodniowym od dnia doręczenia stronom ich odpisów zaskarżeniu do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który orzeka ostatecznie w porozumieniu z interesowanym w każdym poszczególnym wypadku ministrem.

Art. 6. Okręgowy zarząd dóbr państwowych decyzje swe przesyła niezwłocznie miejscowej władzy policyjnej do wykonania.

Zaskarżenie decyzji nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 7. Lokale w domach prywatnych, które w chwili ustania okupacji obcej były zajęte przez b. władze okupacyjne, a następnie przez urzędy państwowe polskie, pozostają w użytkowaniu urzędów państwowych.

Art. 8. Urzędy, które takie lokale zajmują, winny w ciągu miesiąca od daty ogłoszenia niniejszych przepisów złożyć we właściwym okręgowym zarządzie dóbr państwowych kontrakty najmu lub wnioski o rekwizycję.

Art. 9. Dekret niniejszy nie uchybia w niczem specjalnym przepisom kwaterunkowym dla wojska.

Art. 10. Wykonanie niniejszego dekretu oraz wydanie potrzebnych powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Dan w Warszawie, dn. 8 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki.

(Dziennik Praw № 14 z dnia 8-II 1919 r., poz. 197).

DEKRET

o miarach.

Art. 1. Legalnemi jednostkami miar w Państwie Polskiem są jednostki, określone w art. 2—7 dekretu niniejszego, oraz te jednostki wtórne wielokrotne i podwielokrotne jednostek podstawowych, określonych w tychże artykułach, które będą uznane za legalne przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 2. Podstawową jednostką długości jest metr.

Art. 3. Podstawowemi jednostkami powierzchni są: metr kwadratowy i ar.

Jednostkami powierzchni są także powierzchnie zawarte w kwadratach, których boki są równe którejkolwiek z legalnych jednostek długości.

Art. 4. Podstawowemi jednostkami objętości są: metr sześclenny albo kubiczny i litr.

Art. 5. Podstawową jednostką kątów płaskich jest kąt prosty.

Art. 6. Podstawową jednostką masy jest kilogram.

Art. 7. Jednostką temperatury (różnic temperatury) jest różnica temperatury odpowiadająca jednemu stopniowi normalnej skali termometrycznej czyli stopień temperatury.

Art. 8. We wszystkich aktach i czynnościach urzędowych w obrocie publicznym oraz we wszelkich kontraktach rządowych, przy których zachodzi potrzeba wyrażenia miary, należy ją wyrażać w legalnych jednostkach miar.

Art. 9. Wzorem miary jest ciało fizyczne, którego pewna właściwość pod względem wielkości przedstawia tę miarę z określoną dokładnością. Przyrządem mierniczym jest każdy mechanizm, służący do pośredniego lub bezpośredniego dokonywania pomiarów.

Wzorce miar i przyrządy miernicze stanowią narzędzia miernicze.

Art. 10. Uchybieniem wzorca miary jest różnica między jego wielkością i wielkością odpowiadającego mu wzorca normalnego, z którym według przepisów winien być porównany przy legalizowaniu. Uchybieniem przyrządu jest różnica między znaną rzeczywistą miarą wzorców normalnych, zapomocą których winien on być sprawdzony przy legalizowaniu, a tą miarą, którą według wskazań przyrządu należałoby owym wzorcom normalnym przypisać, lub różnica między wskazaniami przyrządu a wskazaniami przyrządu normalnego, z którym według przepisów winien on być porównywany przy legalizowaniu.

Art 11. Narzedzia miernicze są legalne, jeżeli, bez względu na swoje uchybienia, odpowiadają pozatem przepisom o warunkach legalizowania, wydanym na podstawie niniejszego dekretu przez Główny Urząd Miar,— są rzetelne, jeżeli ich uchybienia nie przekraczają granic uchybień obiegowych, ustanawianych przez Ministra Przemysłu i Handlu dla narzędzi mierniczych, znajdujących się w obrocie publicznym.

Art. 12. Legalizacja narzędzi mierniczych polega na przepisowym sprawdzeniu ich i ocechowaniu przez władze powołane. W obrocie publicznym legalizacja jest ważną w ciągu okresu przepisanego przez Główny Urząd Miar, po upływie którego uważa się ją za nie byłą.

Art. 13. Przy wszelkiego rodzaju czynnościach urzędowych winny być używane dla wykonywania pomiarów narzędzia miernicze, odpowiadające obowiązującym przepisom i sprawdzone w Głównym Urzędzie Miar lub Urzędach podwładnych.

Art. 14. W obrocie publicznym do mierzenia długości, powierzchni, objętości i masy (w mowie potocznej zwanej wagą), o ile przez to będzie lub być może ustanawiana wartość rzeczy lub świadczeń, mogą być wyłącznie stosowane i przechowywane narzędzia miernicze, legalizowane, legalne i rzetelne.

Art. 15. Minister Przemysłu i Handlu upoważniony jest do rozciągnięcia działania art. 14 na wszelkie narzędzia miernicze. używane w obrocie publicznym i służące do obliczania wartości dostarczanych materji lub energji, lub używane do oceny pracy, bądź też mające znaczenie dla bezpieczeństwa publicznego, jako i na wszelkie narzędzia miernicze wynajmowane zawodowo lub oddawane do użytku publicznego za opłatą.

Art. 16. W czynnościach, dla których prawo niniejsze przewiduje obowiązkowe używanie narzędzi mierniczych legalizowanych, narzędzia te używane być mają właściwie, t. j. tylko w tych warunkach i okolicznościach, dla odmierzania takiego rodzaju wielkości, materji lub energji i takich ilości, dla których zostały one dopuszczone przez Główny Urząd Miar do obrotu publicznego, podlegającego przymusowi legalizowania.

Art. 17. Minister Przemysłu i Handlu władny jest, dla poszczególnych gałęzi, jakoteż określonych rodzai towarów, przeznaczonych do obrotu publicznego, a szczególnie do obrotu zagranicznego, dozwalać w drodze wyjątku stosowanie takich narzędzi mierniczych, które nie opierają się na miarach, wyszczególnionych w artykułach 1—7 i nie są legalizowane według krajowych przepisów.

Art. 18. Sprawami, dotyczącemi miar i narzędzi mierniczych, zawiaduje Główny Urząd Miar w Warszawie, podlegający Ministrowi Przemysłu i Handlu. Statut Głównego Urzędu Miar i urzędów podwładnych wydaje Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 19. Dyrektora Głównego Urzędu Miar mianuje Najwyższa Władza Państwowa.

Art. 20. Wyrób i sprzedaż narzędzi mierniczych podlega koncesjonowaniu i nadzorowi Głównego Urzędu Miar w sposób, który określi Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 21. Miejscowa policja oraz municypalne inspekcje handlowe obowiązane są do bezpośredniego nadzoru nad stosowaniem w obrocie publicznym narzędzi mierniczych, oddowiadających warunkom art. 14. Przepis ten nie odnosi się do urzędów państwowych.

Art. 22. Winny przekroczenia art. 14 dekretu niniejszego ulegnie karze przewidzianej w Kodeksie Karnym albo karze administracyjnej, nałożonej przez odpowiednie władze legalizacji narzędzi mierniczych, w sposób,

który określi Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art 23. Wykonanie dekretu niniejszego należy do Ministra Przemysłu i Handlu, który określi również wysokości opłat za czynności urzędów miar i sposób wydawania przepisów, przewidzianych w dekrecie niniejszym.

Art. 24. Minister Przemysłu i Handlu wyda przepisy dotyczące określenia i dalszego tymczasowego używania mórg nowopolskich, kwart, funtów i łutów na ziemiach b. zaboru rosyjskiego.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 roku.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Przemysłu i Handlu:
Kazimierz Hącia

(Dziennik Praw № 15 z dnia 8.II 1918 r. poz. № 211).

DEKRET

w przedmiocie przeniesienia siedziby centralnej kasy spółek rolniczych ze Lwowa do Warszawy.

Na wniosek Wydziału Krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i stosownie do uchwały Rady Ministrów stanowię, co następuje:

Art. 1. Ustanowiona na podstawie uchwały Sejmu Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 26 września 1907 r. „Krajowa Kasa Centralna dla Spółek Rolniczych we Lwowie“ zostaje przeniesiona do Warszawy i przekształcona na „Centralną Kasę Spółek Rolniczych w Warszawie“, obejmującą działaniem swojem całe terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Tymczasowo aż do wydania w drodze właściwej nowego statutu „Centralna Kasa Spółek Rolniczych w Warszawie“ działać będzie na podstawie uchwalonego przez Wydział Krajowy załączonego statutu prowizorycznego, który jednocześnie zatwierdzam.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu i wydawanie potrzebnych przepisów wykonawczych powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 4. Dekret niniejszy zyskuje moc obowiązującą natychmiast.

Dan w Warszawie, dnia 8 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

(Dziennik Praw № 15 z dnia 8-II 1919 r., poz. 212).

STATUT

Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Warszawie.

Firma, siedziba, cel i zakres działania.

§ 1. Na podstawie uchwały Sejmu Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z d. 26 września 1907 r. ustanowiony został krajowy zakład kredytowy, jako samoistna osoba prawna pod firmą: „Krajowa Centralna Kasa dla Spółek Rolniczych we Lwowie", po rusku: „Krajewa Centralna Kasa dla Spiłok rilniczych u Lwowi", po niemiecku: „Landes Zentralkasse für landwirtschaftliche Genossenschaften in Lemberg".

Firma ta zostaje zmienioną i ma opiewać nadal:
„Centralna Kasa Spółek Rolniczych w Warszawie".

§ 2. Siedzibą tej Centralnej Kasy jest Warszawa. We Lwowie, w Krakowie i w innych głównych ośrodkach gospodarczego i współdzielczego ruchu w Państwie Polskiem istnieć mają filjalne zakłady (oddziały), których terytorjalne okręgi działania mają być ściśle określone (§ 20).

§ 3. Zadaniem Centralnej Kasy Spółek Rolniczych jest:

a) popieranie działalności i rozwoju rolniczych stowarzyszeń współdzielczych przez udzielanie im dogodnego kredytu, pośredniczenie między niemi w zużytkowaniu nadwyżek funduszów obrotowych i załatwianie dla nich interesów pieniężnych i bankowych;

b) współdziałanie w odbudowie drobnych gospodarstw rolnych i warsztatów drobno-przemysłowych zniszczonych, uszkodzonych lub zaniedbanych wskutek wojny;

c) zapobieganie spekulacyjnemu obrotowi ziemią oraz ułatwienie tworzenia żywotnych gospodarstw rolniczych i postępowych warsztatów drobno-przemysłowych.

§ 4. W tym celu jest Centralna Kasa uprawnioną podejmować następujące czynności:

1) z ograniczeniem do stowarzyszeń, spółek i instytucji, należących do Związku Centralnej Kasy lub do członków tychże stowarzyszeń, spółek i instytucji:
   a) przyjmowanie i wpłacanie pieniędzy na rachunek bieżący i na książeczki wkładkowe;
   b) udzielanie wszelkiego rodzaju kredytu;
   c) eskontowanie i reeskontowanie weksli;
   d) wypłacanie zaliczek pieniężnych na zastaw kwitów składowych (warrantów), papierów wartościowych lub na inne zastawy ręczne;

2) bez ograniczenia dla członków:
   a) zaciąganie wszelkiego rodzaju zobowiązań pieniężnych celem przeprowadzenia zadań, w § 3 określonych;
   b) pośredniczenie w kupowaniu i spieniężaniu zagranicznych środków płatniczych, papierów wartościowych i kuponów, jako też ich kupowanie i spieniężanie na rachunek własny Centralnej Kasy.

O ile kredyty udzielane są członkom stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, należących do Związku Centralnej Kasy, wymaganą jest poręka tych stowarzyszeń lub zabezpieczenie hipoteczne na posiadłości rolniczej w $^{2}/_{3}$ częściach jej wartości pożyczek z przeznaczeniem na cele odbudowy, utrzymanie lub powiększanie gospodarstw rolnych albo warsztatów drobno-przemysłowych.

§ 5. O ile stowarzyszenie lub instytucja, korzystające z kredytu Centralnej Kasy, nie podlega Patronatowi Galicyjskiego Wydziału Krajowego, ma być pomoc kredytowa uzależnioną od poddania się Patronatowi, względnie kontroli jednego ze Związków Rewizyjnych (Patronatów Związkowych, powołanych do opinjowania zgłoszeń kredytowych na podstawie zawartej w tym celu umowy z Radą Nadzorczą Centralnej Kasy.

§ 6. Wszelkie interesy spekulacyjne i wykraczające poza właściwe zadanie (§ 3) Centralnej Kasy są niedopuszczalne.

Związek Centralnej Kasy i Jego członkowie.

§ 7. Rolnicze Spółki, stowarzyszenia i inne instytucje o charakterze współdzielczym, mające siedzibę swą w obrębie Państwa Polskiego, tworzą — przy współdziałaniu Galicyjskiego Wydziału Krajowego i Rządu Polskiego — dobrowolny „Związek Centralnej Kasy Spółek Rolniczych“ dla spełnienia zadań, określonych wyżej w § 3.

§ 8. Członkami Związku Centralnej Kasy mogą być w szczególności:

a) stowarzyszenia zarobkowo-gospodarcze, oparte bądź to na ustawach polskich, regulujących stosunki tego rodzaju stowarzyszeń,

bądź też na austrjackiej ustawie z 9 kwietnia 1873 r., Dz. u. p. Nr. 70, albo na analogicznych ustawach niemieckich lub rosyjskich, obowiązujących przejściowo dla tych stowarzyszeń na obszarze Państwa Polskiego;

b) spółki z ograniczoną poręką, oparte na austrjackiej ustawie z 6 marca 1906 r., Dz. u. p. Nr. 58, lub na analogicznych ustawach innych, obowiązujących przejściowo w dzielnicach Państwa Polskiego, albo na ustawach polskich, regulujących stosunki tych spółek, jako też inne instytucje rolnicze i kredytowe w obrębie Państwa Polskiego, o ile statuty i działalność tych spółek i instytucji nadają im cechy instytucji dobra publicznego i zmierzają do celów właściwych stowarzyszeniom współdzielczym.

§ 9. Członków, wymienionych w § 8 pod a), przyjmują do Związku Centralnej Kasy (§ 21) Zarządy Oddziałów (filji); stanowcze przyjęcie i wciągnięcie do rejestru stowarzyszeń związkowych Centralnej Kasy następuje po zatwierdzeniu przyjęcia przez dyrekcję Centralnej Kasy.

Członków, wymienionych w § 8 pod b), przyjmuje prowizorycznie dyrekcja zakładu, a stanowcze przyjęcie wymaga zatwierdzenia Rady Nadzorczej.

§ 10. Przyjęty pzowizorycznie członek Związku Centralnej Kasy winien podpisać deklarację przystąpienia i wpłacić przynajmniej 1-szą ratę na udział w wysokości, oznaczonej przez Zarząd oddziałowy, albo przez Dyrekcję Zakładu podług postanowień § 16 niniejszego statutu.

§ 11. Dobrowolne wystąpienie członka ze Związku Centralnej Kasy może nastąpić tylko z końcem roku administracyjnego (§ 25) za poprzedniem conajmniej półrocznem wypowiedzeniem.

§ 12. Wykluczenie członka ze Związku Centralnej Kasy może orzec Rada Nadzorcza na wniosek Dyrekcji z powodu:

a) zaskarżenia członka o niedopełnianie zobowiązań jego względem Centralnej Kasy;

b) stwierdzonego przez patronacki organ rewizyjny działania przeciwnego interesom Centralnej Kasy i sprzecznego z wydanemi przez jej organa prawomocnemi przepisami;

c) wniosku patronackiego organu rewizyjnego wskutek niezastosowania się do jego zarządzeń, wydanych na podstawie wyników lustracyjnych;

d) z powodu dokonanej zmiany statutu, odbierającej stowarzyszeniu związkowemu charakter współdzielczy, a innym członkom (spółkom, instytucjom) cechy instytucji dobra publicznego, zmierzającej do celów właściwych stowarzyszeniom współdzielczym (§ 8).

Kapitał zakładowy i poręka.

§ 13. Kapitał zakładowy Centralnej Kasy stanowią:

a) zakładowa wkładka krajowa Wydziału Krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem w wysokości 5 (pięciu) miljonów koron;

b) zakładowa wkładka państwowa w wysokości i w walucie ustanowionej przez Rząd Polski;

c) udziały członków Związku Centralnej Kasy.

§ 14. Wkładkę krajową galicyjską stanowi dotychczasowy kapitał zakładowy Krajowej Centralnej Kasy, ustanowiony pierwotnie w sumie 2 miljonów koron, a następnie uchwałą sejmu galicyjskiego z dnia 27 lutego 1914 r., podwyższony do sumy 5 (pięciu) miljonów koron, i w tej wysokości przez Galicyjski Wydział Krajowy wpłacony z zaciągniętych w tym celu pożyczek.

§ 15. Zakładowa wkładka Państwowa, pierwotnie przez Rząd Polski ustanowiona i wpłacona, nie może być zmniejszoną, ale może być każdego czasu podwyższoną.

§ 16. Udział kapitałowy każdego członka Związku Centralnej Kasy z grupy wymienionej w § 8 pod a), ma być ustanowiony w zależności od ilości członków stowarzyszenia związkowego w ten sposób, że nie może wynosić mniej, aniżeli 3 korony austrjackie, albo 2 marki polskie od każdego członka stowarzyszenia, podług stanu z końcem roku administracyjnego, może być jednak większy. Najmniejszy udział nie może jednak wynosić mniej, aniżeli sto marek polskich, albo 150 koron austr.

Po ustanowieniu jednolitej waluty polskiej, ulegną kwoty powyższe odpowiedniemu przerachowaniu.

Wysokość udziału kapitałowego członków Związku Centralnej Kasy, oznaczonych w § 8 pod b), ustanawia się w drodze porozumienia między Dyrekcją Centralnej Kasy, a przystępującym do Związku członkiem.

Co trzy lata następuje regulacja wysokości udziałów na tych samych podstawach, z tem wszakże ograniczeninm, że udział nie może być obniżony poniżej kwoty ustanowionej w deklaracji przystąpienia. Natomiast wolno członkowi każdego czasu podwyższyć udział ponad ustanowione powyżej normy.

Wpłata udziału następuje bądź to odrazu w ustanowionej wysokości, bądź też w czterech ratach kwartalnych, z których pierwsza płatną jest przy przystąpieniu do Związku.

§ 17. Wkładka krajowa (Galicyjskiego Wydziału Krajowego) i wkładka państwowa nie mogą być wycofane przez cały czas istnienia Centralnej Kasy, nie mogą być obciążone zastawem dla pretensji osób trzecich, a stanowią zabezpieczenie zobowiązań Centralnej Kasy.

Wkładki te mają być oprocentowane z dołu po trzy od sta (3%) w stosunku rocznym — względnie o tyle niżej, aby wskutek tego oprocentowania nie wynikła strata bilansowa.

Dochód stąd pochodzącz ma być rozdzielony przez Radę Nadzorczą Centralnej Kasy pomiędzy Patronaty i Związki Rewizyjne (patronackie), z któremi Centralna Kasa pozostaje w stałym stosunku, na cele lustracyjne podług ilości stowarzyszeń, które podiegają rewizji danego patronatu, względnie Związku Rewizyjnego, są zarazem członkami Związku Centralnej Kasy Odnośna uchwała Rady Nadzorczej wymaga zatwierdzenia Ministerstwa Rolnictwa.

§ 18. Udział członka pozostaje jego własnością, lecz nie może być wycofany przez cały czas należenia do Związku Centralnej Kasy, ani nie może stanowić zastawu dla pretensji osób trzecich.

Udziały członków służą narówni z wkładką krajową i wkładką państwową na zabezpieczenie zobowiązań Centralnej Kasy.

Zwrot udziału następuje w miesiąc po zatwierdzeniu przez ogólne zebranie (§ 22) zamknięcia rachunkowego za rok, który nastąpił bezpośrednio po wystąpieniu członka ze Związku Centralnej Kasy (§ 11).

§ 19. Kraj Galicja i Lodomerja z Wielkiem Ks. Krakowskiem gwarantuje za zobowiązania Centralnej Kasy, przyjęte do chwili wejścia w życie niniejszego statutu, nie tylko swoją wkładką zakładową, ale nadto swoim majątkiem i dochodami, aż do wysokości kwoty równej wkładce.

Państwo gwarantuje za zobowiązania Centralnej Kasy nietylko swoją wkładką zakładową, ale nadto swoim majątkiem i dochodami aż do wysokości kwoty równej wkładce.

Członek Związku Centralnej Kasy odpowiada również za jej zobowiązania nie tylko swoim udziałem, ale nadto swym majątkiem aż do wysokości kwoty równej udziałowi.

Organa zawiadowcze.

§ 20. Dla ułatwienia członkom stosunków pieniężnych i kredytu oraz udziału w zawiadywaniu Centralną Kasą tworzy się jej Oddziały, mające siedzibę w ważniejszych ośrodkach życia publicznego i gospodarczego w Państwie Polskiem. Terytorjalne okręgi działania każdego oddziału mają być dokładnie oznaczone. Do Oddziału Warszawskiego należy całe terytorjum Państwa Polskiego, nie objęte okręgami działania innych oddziałów, które mogą nosić także nazwę Filji Centralnej Kasy.

Każdy Oddział (filja) stanowi odrębną osobę prawną, uzdolnioną do załatwiania interesów prawnych i majątkowych w granicach uprawnień określonych tym statutem i zasadniczemi przepisami organizacyjnemi dla Oddziałów (filji) Centralnej Kasy.

Każdy oddział posiada swoje (oddziałowe) organa zawiadowcze, a ponad niemi rozciąga się władza ogólnych organów zawiadowczych Głównego Zakładu.

§ 21. Oddziałowemi organami zawiadowczemi są:

a) kierownik względnie dyrektor oddziału (filji) mianowany na wniosek dyrekcji Centralnej Kasy przez jej Radę Nadzorczą, dla załatwiania bieżącej administracji z pomocą przydanego mu personelu biurowego;

b) Komitet nadzorczy z 6-ciu członków, wybranych na trzy lata przez zabranie oddziałowe dla czuwania nad bezpieczną i prawidłową gospodarką oddziału;

c) Zebranie oddziałowe członków Związku Centralnej Kasy w obrębie terytorjalnego okręgu działania oddziału (filji) dla dokonywania wyborów do oddziałowega Komitetu nadzorczego i delegatów do ogólnego zebrania Związku oraz uchwalania rezolucji w sprawach działalności i rozwoju Zakładu lub jego oddziału (filji).

Każdy członek ma jeden głos, o ile wpłacił pełny udział.

§ 22. Ogólnemi organami zawiadowczemi Zakładu są:

1) Ogólne Zebranie delegatów Związku Centralnej Kasy wybieranych corocznie przez zebranie oddziałowe w odpowiednim stosunku do ilości

członków Związku w poszczególnych oddziałach tak, aby ilość wybranych nie przekraczała 120 delegatów. Każdy delegat ma jeden głos.

2) Rada Nadzorcza Centralnej Kasy, składająca się:

a) z przewodniczących lub zastępców przewodniczących Komitetów nadzorczych wszystkich oddziałów (filji);

b) z 9-ciu członków, wybieranych na 3 lata przez Ogólne zebranie, które wybiera także 3-ch zastępców Rady Nadzorczej;

c) z 1-go delegata (lub zastępcy delegata) galicyjskiego Wydziału Krajowego;

d) z 3-ch delegatów (lub zastępcy delegatów) Rządu Polskiego, z których 2-ch mianuje Ministerstwo Rolnictwa, a 1-go Ministerstwo Skarbu.

3) Dyrekcja złożona z 2-ch do 3-ch członków, mianowanych przez Radę Nadzorczą, a zatwierdzonych przez Ministerstwo Rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu. Nadto mają być w ten sam sposób zamianowani dwaj zastępcy dyrektorów Centralnej Kasy.

§ 23. Bliższe szczegóły, dotyczące ustroju, zakresu działania i wzajemnego stosunku organów zawiadowczych określi regulamin Centralnej Kasy, uchwalony przez jej Radę Nadzorczą, a zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 24. Firmę Centralnej Kasy podpisuje się w ten sposób, że pod wyciśniętą stampilją, zawierającą dosłowne brzmienie firmy, kładą swoje własnoręczne podpisy którzykolwiek dwaj członkowie Dyrekcji (względnie jej zastępcy), albo jeden z członków Dyrekcji (względnie zastępca) z jednym z prokurzystów.

Firmę Oddziału (filji) Centralnej Kasy podpisuje się w ten sposób, że pod wyciśniętą stampilją, zawierającą dokładne brzmienie Oddziału (filji), kładą swoje własnoręczne podpisy Kierownik i jego zastępca, lub którykolwiek z nich z prokurzystą lub z jednym z członków Komitetu Nadzorczego.

§ 25. Rok kalendarzowy jest rokiem administracyjnym Centralnej Kasy.

Corocznie z dniem 31 grudnia zamyka się wszystkie rachunki Centralnej Kasy i zestawia ogólne roczne zamknięcie rachunkowe i bilans. Po sprawdzeniu przez Radę Nadzorczą przedkłada się roczne zamknięcie do zatwierdzenia ogólnemu zebraniu delegatów Związku, a wreszcie Ministerstwu Rolnictwa.

Postępowanie z rocznem zamknięciem rachunków określi bliżej regulamin Centralnej Kasy.

§ 26. Z czystego zysku, wykazanego rocznym zamknięciem rachunkowym, przeznacza ogólne zebranie delegatów Centralnej Kasy na podstawie wniosków Rady Nadzorczej kwotę potrzebną na oprocentowanie pełno wpłaconych udziałów członków Związku Centralnej Kasy w wysokości, nie przekraczającej 5%.

Pozostała reszta czystego zysku służy na dotowanie w odpowiedniej wysokości specjalnych rezerw oraz ogólnego funduszu rezerwowego, dopóki tenże nie osiągnie kwoty równej sumie wkładek zakładowych i udziałów członków. Z chwilą gdy to nastąpi, decyduje Ogólne Zebranie delegatów na podstawie wniosków Rady Nadzorczej o użyciu reszty ogólnego zysku po dostatecznem udotowaniu specjalnych rezerw.

§ 27. Wszystkie fundusze rezerwowe są majątkiem Centralnej Kasy i służą wyłącznie na pokrycie jej strat bilansowych, członkowie Centralnej Kasy nie mają do nich żadnego prawa i nie mogą żądać ich rozdzielenia ani podczas istnienia Centralnej Kasy, ani też po jej rozwiązaniu.

§ 28. Stratę, wynikającą z zamknięcia rachunkowego, pokrywa się przedewszystkiem z rezerw specjalnych, następnie z ogólnego funduszu rezerwowego.

Gdyby fundusz rezerwowy nie wystarczył na pokrycie strat, użyte będą na ten cel wkładki zakładowe i udziały członków równorzędnie w odpowiednim stosunku do ich wysokości. Nie pokrytą w ten sposób nadwyżkę straty winni dopłacić w tym samym stosunku właściciele wkładek zakładowych i udziałowych z tytułu poręki statutowej z ograniczeniem, przewidzianem w art. 19.

Zmiana statutu, zwinięcie i likwidacja Centr. Kasy.

§ 29. Zmianę statutu lub zwinięcie i likwidację Centralnej Kasy uchwala Ogólne Zebranie delegatów na wniosek Rady Nadzorczej, a uchwała taka wymaga zatwierdzenia Ministerstwa Rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

Do ważności uchwały Ogólnego Zebrania o zmianie statutu potrzebną jest obecność przynajmniej $^1/_3$ części ogółu, a zgoda przynajmniej $^2/_3$ obecnych delegatów.

Do ważności uchwały o zwinięciu i likwidacji Centralnej Kasy potrzebna jest obecność przynajmniej połowy ogółu i zgoda przynajmniej $^2/_3$ części obecnych delegatów.

W razie braku kompletu może być w ciągu dni 30 zwołane ponowne Ogólne Zebranie delegatów z tym samym porządkiem dziennym i ono może uchwalać bez względu na ilość obecnych delegatów.

§ 30. W razie zwinięcia Centralnej Kasy majątek jej pozostały po zaspokojeniu wierzycieli i zwróceniu wkładek zakładowych i udziałów staje się własnością Państwa.

Postanowienie przejściowe.

§ 31. Dla wprowadzenia w życie niniejszego statutu ustanawia się Komitet Wykonawczy Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Warszawie, złożony z 3-ch członków. W skład tego Komitetu, który się sam konstytuuje przez wybór przewodniczącego i jego zastępcy, wchodzą:

1) Patron Spółek Rolniczych w Galicji zamianowany przez galicyjski Wydział Krajowy, w jego zaś zastępstwie kierownik krakowskiej Ekspozytury krajowego biura Patronatu Spółek Oszczędności i Pożyczek;

2) Prezes, względnie wice-prezes, Wydziału Związku Rewizyjnego Polskich Stowarzyszeń Rolniczych w Warszawie;

3) Zastępca Ministerstwa Rolnictwa w Warszawie.

Członkowie ci legitymują się swymi dekretami nominacyjnemi, względnie protokułami z dokonanego wyboru na powyższe stanowiska, lub wierzytelnemi odpisami tych dokumentów, a którzykolwiek dwaj z wymienio-

nych członków lub ich zastępców są uprawnieni do podpisywania imieniem Komitetu Wykonawczego.

Komitet ten jest uprawniony przyjmować definitywnie członków Związku Centralnej Kasy, przeprowadzać organizację jej oddziałów (filji), zwoływać zebrania oddziałowe i zebrania ogólne oraz na nich przez wyznaczonego członka Komitetu przewodniczyć, wykonywać wszystkie agendy Rady Nadzorczej Centralnej Kasy i wydawać wszelkie zarządzenia, potrzebne dla wprowadzenia tego statutu w życie, aż do chwili ukonstytuowania się Rady Nadzorczej w myśl § 22 statutu i zamianowania przez nią Dyrekcji (§ 22).

Z tą chwilą ustaje działalność Komitetu Wykonawczego, który winien zdać sprawę ze swych czynności ukonstytuowanej Radzie Nadzorczej i uzyskać od niej absolutorjum.

Powyższe postanowienia przejściowe nie naruszają jednak w niczem praw Dyrekcji i Rady Nadzorczej Centralnej Kasy.

Powyższy statut zatwierdzam.

Warszawa, dnia 8 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski.*

(Dziennik Praw № 15 z dnia 8-II 1919 r., poz

DEKRET

o fundacjach i o zatwierdzaniu darowizn i zapisów.

Art. 1. Fundację można powołać do życia przez rozporządzenie między żyjącymi lub przez testament.

Art. 2. Akty, o których mowa w art. 1, o tyle tylko skutek prawny mieć będą, o ile zostaną przez właściwą władze zatwierdzone. Z chwilą zatwierdzenia fundacja uzyskuje charakter osoby prawnej.

Art. 3. Z chwilą zatwierdzenia fundator lub jego następcy obowiązani są przekazać fundacji przeznaczony dla niej majątek.

Art. 4. Zatwierdzenie fundacji nie tamuje osobom trzecim możności dochodzenia praw swoich do majątku fundacyjnego na drodze sądowej.

Art. 5. Powołanie do życia fundacji przez rozporządzenie między żyjącymi może nastąpić jedynie w akcie notarjalnym. W razie utworze-

nia majątku fundacyjnego drogą składek publicznych, przewidzianych w art. niniejszym akt przez organizatora składki zeznanym zostaje.

Art. 6. Notarjusze winni składać władzy właściwej odpisy zeznanych u nich lub złożonych do nich na przechowanie aktów fundacyjnych i testamentów. Spadkobiercy fundatora i wszyscy interesowani mogą również właściwej władzy akt fundacyjny do zatwierdzenia przedstawić.

Art. 7. Władzą właściwą do zatwierdzania fundacji jest każdy minister w stosunku do fundacji, której przedmiot w zakres jego kompetencji wchodzi. Jeżeli fundacja obejmuje przedmioty, wchodzące w zakres kompetencji dwóch lub więcej ministrów, w takim razie zatwierdzenie fundacji winno nastąpić za podpisem wszystkich zainteresowanych ministrów.

Art. 8. Każde ministerstwo prowadzi według wzoru, który będzie przez Radę ministrów zatwierdzony, rejestr fundacji, do jego kompetencji należących, do którego statuty fundacji dołączone być winny; o wszelkich zmianach w statucie fundacji, a także o każdem powiększeniu się lub zmniejszeniu kapitałów lub majątków nieruchomych, należących do fundacji, wzmianka w rejestrze uczynioną będzie.

Art. 9. Każda fundacja mieć będzie statut, określający: cel fundacji, czynności, do których podejmowania fundacja, jako osoba prawna, jest uzdolniona i organizację zarządu.

Art. 10. Jeżeli akt fundacyjny nie zawiera statutu fundacji, albo też statut projektowany w akcie jest wadliwy albo niedostateczny, a fundator żyje, w takim razie władza zatwierdzająca uczyni zatwierdzenie zależnem od przedstawienia statutu lub poczynienia w przedstawionym statucie zmian, stosownie do postawionych wymagań.

Art. 11. Jeżeli akt fundacyjny nie zawiera statutu fundacji, lub też zawiera statut wadliwy albo niedostateczny, a fundator nie żyje, jako też gdy fundacja powstała drogą składek publicznych, władza, zatwierdzając fundację, sama statut nada, zmieni lub uzupełni.

Art. 12. Gdy inna organizacja okaże się niemożebną lub niecelową, władza, zatwierdzając fundację, może postanowić w statucie objęcie fundacji we własny zarząd. Jeżeli fundator żyje, nastąpić to może tylko za jego zgodą.

Art. 13. Minister w stosunku do fundacji, której przedmiot w zakres kompetencji jego wchodzi, ma prawo nadzoru nad organami zarządu fundacji i w tym celu żądać od nich przedstawienia sprawozdań i rachunków, a także wstrzymać lub uchylać, z zachowaniem praw osób trzecich, wykonanie rozporządzeń tych organów, o ileby były z aktem fundacyjnym, statutem fundacji lub prawem niezgodne albo dla fundacji szkodliwe.

Jeżeli zarządy fundacji pełnią swoje czynności wadliwie lub niedbale, minister wzywa je do należytego pełnienia obowiązków, a w razie nieskuteczności wezwania powoła na ich miejsce innych zarządców lub też zastosuje przepis art. 12.

Jeżeli fundacja wchodzi w zakres kompetencji kilku ministrów, prawo nadzoru służyć będzie temu z pośród nich, który w drodze porozu-

mienia pomiędzy nimi jednocześnie z zatwierdzeniem fundacji wyznaczony zostanie.

Art. 14. Jeżeli ministerstwo, w którego zakres wchodzi fundacja, nie posiada organów specjalnych do sprawowania nadzoru, względnie zarządu, Rada ministrów na wniosek właściwego ministra może organizację nadzoru, względnie zarządu, z udziałem innego ministerstwa postanowić.

Art. 15. Podejmując czynność, przewidzianą w art. 11 i następnych, władza zatwierdzająca starać się będzie o możliwe dostosowanie zarządzeń swoich do domniemanych intencji fundatora.

Art. 16. Przepis 1 cz. art. 2 i art. 7 odnosi się nietylko do fundacji, stanowiących przedmiot niniejszej ustawv, ale także do darowizn i zapisów na rzecz istniejących osób prawnych.

Art. 17. Fundacje, zapisy i darowizny, prawnie przed wejściem w życie niniejszej ustawy zatwierdzone, nowego zatwierdzenia nie wymagają; jednakowoż, jeżeli nie mają określonej dostatecznie organizacji, przepisy art. art. 11, 12 i 15 niniejszej ustawy będą i do nich zastosowane. Pozatem przepisy niniejszej ustawy uzyskają moc wsteczną w stosunku do fundacji darowizn i zapisów przed jej ogłoszeniem powstałych.

Art. 18. Władza właściwa może odmówić zatwierdzenia fundacji oraz darowizn i zapisów, wymienionych w art. 16, wówczas gdy uzna, że fundacja, darowizna lub zapis jest przeciwny prawu, dobrym obyczajom, albo też nie odpowiada względom pożytku publicznego.

Art. 19. Gdy osiągnięcie celu fundacji stanie się niemożebne lub przeciwne względom dobra publicznego, zmiana przeznaczenia fundacji i wogóle jej statutu lub też zniesienie fundacji będzie mogło być z zastosowaniem art. 15 wyrzeczone w drodze dekretu władzy najwyższej.

Art. 20. Decyzje ministrów w przedmiotach, niniejszą ustawą objętych, winny być doręczane fundatorom albo ich spadkobiercom lub zapisobiercom ogólnym, wykonawcom testamentowym i zarządom obdarowanych instytucji, a także ministrowi sprawiedliwości jako prokuratorowi naczelnemu. Jeżeli osoby, o których mowa w niniejszym art. nie są wiadome, lub też ich miejsca zamieszkania nie są ministerstwu znane, albo też przebywają zagranicą, w takim razie ogłoszenie w Monitorze Polskim będzie miało w stosunku do nich skutki prawne doręczenia.

Art. 21. Decyzje ministrów, o których mowa w poprzednim art., mogą być przez każdego zainteresowanego, a także przez ministra sprawiedliwości zaskarżone do Trybunału Administracyjnego, a dopóki ten utworzony nie będzie, do Rady ministrów w terminie 2-miesięcznym od daty doręczenia lub ogłoszenia. Wniesienie zażalenia z wyjątkiem zażaleń na decyzje w czynnościach, przewidzianych w art. 13, wstrzymuje wykonanie decyzji.

Art. 22. Wszelkie poprzednie prawa i rozporządzenia, przedmiotu niniejszą ustawą objętego dotyczące, w szczególności zaś przepisy z dn. 17/VII 1871 roku oraz rozporządzenie Gen. Gubernatorstwa Warszawskiego z dn. 10/I 1917 r. zostają uchylone.

Art. 23. Moc obowiązująca niniejszej ustawy rozciąga się na tę część Państwa Polskiego, która stanowi terytorjum dawnego Królestwa, zwanego Kongresowem.

Art. 24. Wykonanie niniejszej ustawy właściwym ministrom, każdemu w jego zakresie, powierzonem zostaje.

Dan w Warszawie dnia 7 lutego 1919 roku.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Jan Łukasiewicz

(Dziennik Praw № 15 z dnia 8-II 1919 r., poz. 215).

DEKRET

o wywozie towarów za granicę, przywozie z zagranicy i przewozie tranzytowym.

Art. 1. Przywóz wszelkich towarów do państwa i ich wywóz z państwa oraz przewóz tranzytowy przez obszar państwa bez osobnego pozwolenia jest zakazany.

Art. 2. Pozwoleń na przywóz, wywóz i przewóz towarów udzielać będzie utworzona przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu komisja z udziałem przedstawicieli Ministerstw: Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Aprowizacji i Skarbu, dla przywozu, wywozu i przewozu towarów, która ma również prawo ustalić w każdym poszczególnym wypadku warunki, pod któremi przywóz, wywóz i przewóz może nastąpić; w sprawach, dotyczących pozwolenia na przywóz towarów, potrzebne jest pozwolenie Ministra Skarbu.

Na podstawie pozwoleń Komisji wydawać będzie Ministerstwo Skarbu odnośne polecenia do urzędów celnych i innych władz skarbowych.

Ministrom Przemysłu i Handlu, Skarbu, Aprowizacji i Rolnictwa przysługuje prawo zwolnienia — po wspólnem porozumieniu się — pewnych rodzajów towarów z pod tego zakazu.

Art. 3. Kto używając podstępu lub innego nieuczciwego zabiegu, usiłuje wbrew zakazowi towary do obszaru państwa przywozić, zeń wywozić lub przezeń w celu wywozu za granicę przewozić, kto innym w tem pomaga lub innych do tego namawia, ulegnie w drodze sądowej, o ile za ten czyn niema przewidzianej surowszej kary w innych przepisach;

karze aresztu od trzech do sześciu miesięcy i grzywny do 100.000 mk. (150.000 kor.) lub jednej tych kar.

Jeśli wartość towaru nie przekracza 2.000 mk. (3.000 kor.), winny ulegnie karze:

aresztu do miesięcy trzech i grzywny do mk. 5.000 (7.500 kor.) lub jednej z tych kar.

Jeśli wartość towaru nie przekracza 200 mk. (300 kor.), winny ulegnie ukaraniu przez władze skarbowe grzywną do 1.000 mk. (1.400 kor.).

Jako wartość towaru przyjąć należy cenę normalną w miejscu wykrycia przekroczenia.

Art. 4. Winny przestępstw, w części II i III art. 3 wymienionych, ulegnie karze, w części I-ej tegoż art. określonej, jeśli przestępstwa dopuszcza się nałogowo lub zawodowo.

Art. 5. W razie niemożności ściągnięcia grzywny od skazanego zastąpi ją kara aresztu, a to:

a) do roku jednego w wypadkach w części I-szej art. 3-go,
b) do sześciu miesięcy w wypadkach w części II-ej art. 3-go,
c) do 14 dni w wypadkach części III-ej art. 3-go.

Art 6. Niezależnie od kar, w myśl art. 3-go i 4-go wymierzyć się mających, należy orzec na rzecz Skarbu Państwa konfiskatę towaru, będącego przedmiotem przestępstwa.

W toku postępowania należy zarządzić sprzedaż towaru po cenach normalnych, jeżeli dalsze przechowywanie go ze względu na grożące zepsucie lub inne okoliczności nie jest możliwe; środki prawne nie wstrzymują wykonania.

Art. 7. Niezależnie od wypadku, w części II-ej art. 6-go wymienionego, towar sprzedany będzie po cenach normalnych w toku postępowania, jeśli powszechny brak tego towaru dotkliwie daje się odczuwać, zaś dłuższe jego przechowanie mogłoby wpłynąć na zwyżkę cen przedmiotów codziennej potrzeby.

Dopuszczalność takiej sprzedaży orzeknie w każdym poszczególnym wypadku Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 8. We wszystkich wypadkach, gdy konfiskata towarów nie będzie orzeczona, towar lub też osiągnięta ze sprzedaży suma będzie w jego miejsce zwrócona.

Art. 9. Jeżeli towary, których przywóz lub przewóz bez osobnego pozwolenia jest zakazany, będą urzędowi lub posterunkowi celnemu przez osobę upoważnioną do rozporządzenia towarami w celu przedsięwzięcia postępowania celnego zgłoszone,—należy je zatrzymać kara jednak nie będzie stosowana, ani towar nie ulegnie konfiskacie.

Takie zatrzymane towary może państwo zakupić po cenach normalnych. Niezakupiony towar, względnie cenę kupna, wyda się, po złożeniu względnie po odtrąceniu przypadającego cła, upoważnionemu do rozporządzenia towarem.

Art. 10. Rozpoznanie przestępstw, w części II-giej art. 3-go wymienionych, należy do właściwości sądów pokoju.

Art. 11. Na terytorjum Państwa Polskiego, na którem obowiązuje austrjacka ustawa karna, przestępstwo, określone w części I-ej art. 3-go i w art. 4-tym, uważane będzie za występek, zaś w części II-giej art. 3-go— za przekroczenie.

Art. 12. Wykonanie niniejszego dekretu poruczam Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Aprowizacji oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych i innymi interesowanymi Ministrami.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Przemysłu i Handlu:
Hącia

(Dziennik Praw № 15 z dnia 8-II 1919 r., poz. 216).

ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów w przedmiocie przeniesienia siedziby Komisji Ziemskiej Okręgowej z Łodzi do Piotrkowa.

Art. 1. Siedziba Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łodzi przeniesiona zostaje do Piotrkowa.

Art. 2. Komisja Ziemska Okręgowa w Łodzi od chwili wydania niniejszego postanowienia nazywać się będzie: Komisja Ziemska Okręgowa w Piotrkowie.

Art. 3. Okrąg Komisji Ziemskiej Okręgowej w Piotrkowie pozostaje niezmieniony.

Art. **4.** W celu wykonania niniejszego rozporządzenia Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych poczyni odpowiednie zarządzenia.

Warszawa, dnia 28 stycznia 1919 r.

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw № 10 z dnia 31-I 1919 r. poz. 125).

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do dekretu z dnia 11 stycznia 1919 r. w przedmiocie umów, zawartych przez b. władze okupacyjne co do majątków państwowych.

W wykonaniu dekretu z dnia 11 stycznia 1919 r. w przedmiocie umów, zawartych przez b. władze okupacyjne, zarządza się, co następuje:

Art. 1. Osoby lub instytucje, pragnące korzystać z dobrodziejstw art. 3 rzeczonego dekretu, winny złożyć do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych odpowiednio umotywowane podanie, z załączeniem wszelkich, należycie uwierzytelnionych dokumentów, zasadność ich żądań stwierdzających.

Podania złożone z zachowaniem przepisów niniejszych zostaną przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych merytorycznie rozpoznane, poczem umowy, których niewykonanie mogłoby zagrażać interesowi publicznemu, opatrzone zostaną sankcją wykonawczą, same zaś przedmioty umów będą od sekwestru państwowego zwolnione.

Art. 2. Osoby lub instytucje, które roszczą pretensje z tytułu umów stosownie do dekretu z dnia 11 b. m. uznanych za nieważne, winny do dnia 15 lutego 1919 r. zgłosić swe reklamacje do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych ze szczegółowem wskazaniem przedmiotu umów, poczynionych nakładów pracy lub kapitału wraz z odnośnemi dokumentami i dowodami. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych rozstrzygnie zasadność roszczeń petenta, względnie zarządzi dokonanie należnego obrachunku.

Art. 3. Osoby, które poniosły szkody lub straty, powstałe z umów, zawartych z okupantami, a przez władze polskie uznanych za nieważne, winny w myśl art. 7 powołanego dekretu zameldować je do 1-go marca 1919 r. w Urzędzie Rozrachunku Państwowego i Strat Wojennych, a to pod rygorem art. 138 K. K. Zgłoszenia winny być poparte dowodami, stwierdzającemi zasadność i wysokość pretensji.

Warszawa, dnin 31 stycznia 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *Janicki.*

(„Monitor Polski" № 26 z d. 1. II 1919 r.).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I DÓBR PANSTWOWYCH.

w przedmiocie przedłużenia terminu, ustanowionego w art. 4 Dekretu Rady Regencyjnej z dn. 4 listopada 1918 r. o dobrach donacyjnych.

Art. 1. Termin składania przez osoby prywatne sprawozdań o stanie pozostających pod ich zarządem dóbr donacyjnych, przewidziany w art. 4

Dekretu Rady Regencyjnej z dn. 4 listopada 1918 r. przedłużony zostaje do dn. 1 kwietnia 1919 r.

Art. 2. Sprawozdania winny być dostarczane do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych według wzoru, który osoby zainteresowane otrzymać mogą w Zarządach Okręgowych Dóbr Narodowych. Donatarjusze i ci z pośród ich pełnomocników, administratorów lub dzierżawców, którzy zarządzali w dn. 4 listopada 1918 r. całokształtem spraw danej donacji, winni wypełnić wszystkie rubryki—osoby zaś, których zarząd rozciągał się na poszczególne folwarki lub inne części majątku donacyjnego, mają obowiązek udzielić żądanych wiadomości tylko w przedmiocie tej części majątku donacyjnego, która pozostawała pod ich zarządem, pozostałe zaś rubryki wypełniają w miarę możności.

Art. 3. Wszelkie pretensje, skierowane do majątku donacyjnego osób, zobowiązanych do złożenia sprawozdań, rozpoznawane będą w mi. rę otrzymywania sprawozdań przez Ministerstwo, kolejno i z uwzględnieniem przedewszystkiem zawartych w nich danych i dowodów, w interesie przeto osób, sprawozdania przedstawiających, leży, aby zawierały one informacje dokładne i poparte podpisami lub przyjnajmniej szczegółowem wymienieniem potwierdzających je dokumentów i dowodów, tudzież aby przedstawiane były w czasie możliwie najkrótszym.

Warszawa, dnia 4 lutego 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Janicki.

Za zgodność
Sekretarz Ministra
W. Leśniewski.

(„Monitor Polski" № 38 z d. 17.II 1919 r.).

RUCH SŁUŻBOWY.

ZAMIANOWANI:

Na zasadzie art. 31 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Naczelnika Państwa zamianowani:**

Szef Sekcji Zygmunt Chmielewski — podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
Wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej Wacław Makowski — szefem Sekcji w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Na zasadzie art. 21 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Naczelnik Państwa zamianował:**

Jerzego Osmołowskiego—wiceprezesem Głównej Komisji Ziemskiej.

Na zasadzie art. 9 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich zostali przez **Naczelnika Państwa zamianowani:**

Piotr Danysz—prezesem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Siedlcach,
Władysław Osuchowski—prezesem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Lublinie,
członek stały Komisji Ziemskiej Okręgowej w Kielcach Walerjan Rogójski—prezesem tejże Komisji.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

radca ministerjalny Wiktor Leśniewski — Naczelnikiem Wydziału i Sekretarzem Ministra,
członek stały Głównej Komisji Ziemskiej Zygmunt Nagórski — Naczelnikiem Wydziału w Sekcji prawno-ustawodawczej,
starszy referent Zygmunt Pietruszczyński—radcą ministerjalnym w Wydziale Produkcji Roślinnej,
starszy referent Stefan Dratwa — radcą ministerjalnym w Biurze Inwentaryzacji sekcji III,
Jerzy Barański—starszym referentem w Wydziale Oświaty Rolniczej,
referent Stefan Królikowski — starszym referentem w Wydziale Ekonomiki Rolnej,
Lucjan Matuszewski — starszym referentem w Państwowym Urzędzie Weterynaryjnym,
Stanisław Żurkowski—starszym referentem w Sekcji Dóbr Państwowych.

Na zasadzie art. 8 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany:**

Zdzisław Paszyński — członkiem stałym Komisji Ziemskiej Okręgowej w Siedlcach.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Mieczysław Rybałtowski — referentem w Państwowym Urzędzie Weterynaryjnym,
sekretarka Karolina Krzyżewska—archiwistką w Kancelarji Ministerstwa,
Józefa Siemiradzka—kierowniczą ekspedytury i działu maszyn w Kancelarji Ministerstwa,
sekretarka Emilja Wysocka — Kierowniczką registratury w Kancelarji Ministerstwa,
starsza kancelistka Irena Romanówna—sekretarką w Bibljotece Ministerstwa,
starsza kancelistka Ewa Sikorska — sekretarką w Wydziale Spraw Przejściowych,
Marja Hirszlówna—starszą kancelistką w Głównej Komisji Ochrony Lasów,
Janina Pakielewiczówna—starszą kancelistką w Okręgowym Zarządzie Dóbr Narodowych w Warszawie,
Regina Sporzyńska — starszą kancelistką w Państwowym Urzędzie Weterynaryjnym,
Czesław Malara—kancelistą w Kancelarji Ministerstwa:
Gabrjela Popławska—kancelistką w Państwowym Urzędzie Weterynaryjnym,
Aniela Rosembergówna—kancelistką w Sektetarjacie Ministra.

SPROSTOWANIE.

W № 3 „Dziennika urzędowego“ na stronie 62 pod tekstem Statutu Komisji Rządzącej dla Galicji i Śląska Cieszyńskiego oraz Górnej Orawy i Śpiżu — zamiast źródła „Monitor Polski“ z d. 14-I 1919 r. № 10“ winno być podane źródło „Dziennik Praw“ № 7 z d. 18-I 1919 r. poz. № 106.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 4254